

Gravestone

Leffer

AFRICANA

OCT 1944

MERENCKY LIBRARY
UNIVERSITY OF
ZPA. 41(4)
90,174

EDICHTE

[COPIERECHT.]

BLOEMEN

IN HET

Kaapland Geplukt.

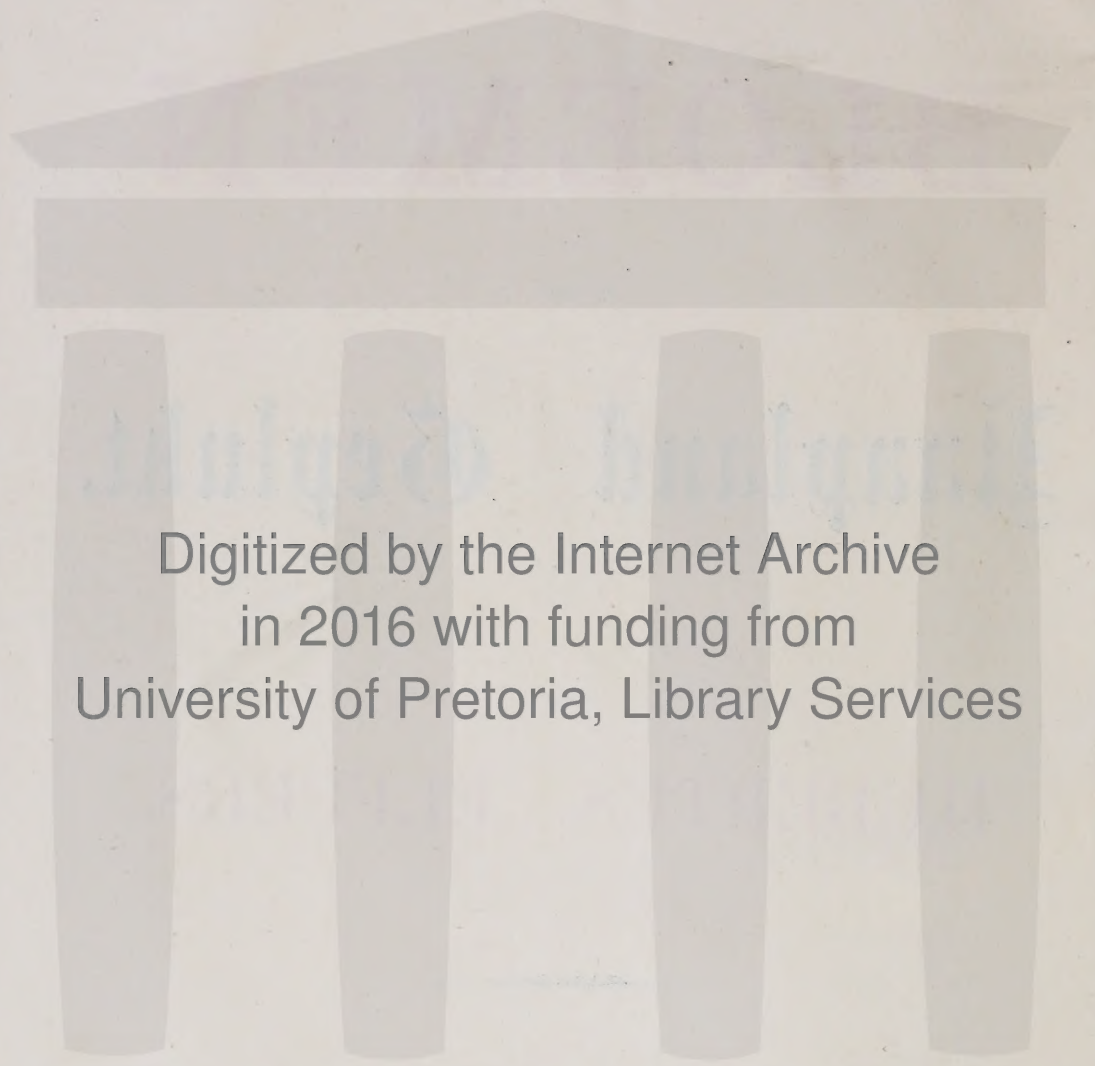
DOOR

HUBERTUS ELFFERS.

Kaapstad

UITGEGEVEN DOOR SAUL SOLOMON EN CO., DRUKKERS, ST. GEORGESTRAAT.

Digitized by the Internet Archive
in 2016 with funding from
University of Pretoria, Library Services

<https://archive.org/details/bloemeninhetkaap00elff>

INHOUD.

I. VARIA.

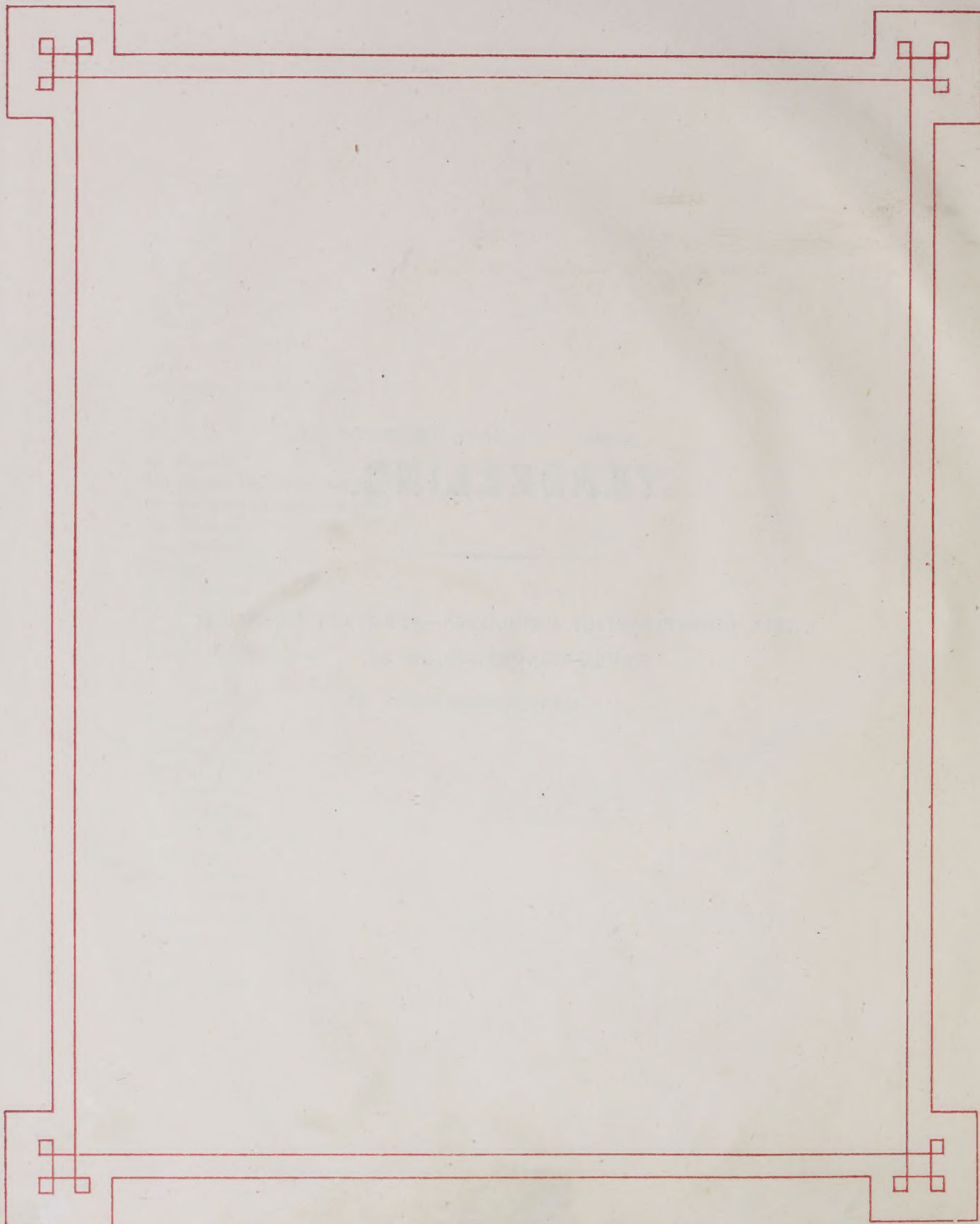
	BLADZ.
DE GAAF VAN 'T LIED	1
's DICHTERS DOEL	4
HOE HIJ AAN ZIJNE VERZEN KWAM	6
VERLANGEN NAAR ZELFKENNIS	7
GRAFMIJMERING	11
GELUK	13
HEIMWEE	19
EENE WEEZE	22
GEEF DEN MOED NIET OP	26
ZELFKENNIS	27
EENE EENZAME IN DEN LANDE	29
MAAT	35
DE BERENJACHT (EENE FABEL)	36
DE WOULD-BE POEET	41
GOEDE MANIEREN	42
HET ENGELSCH VOLKSLIED	45

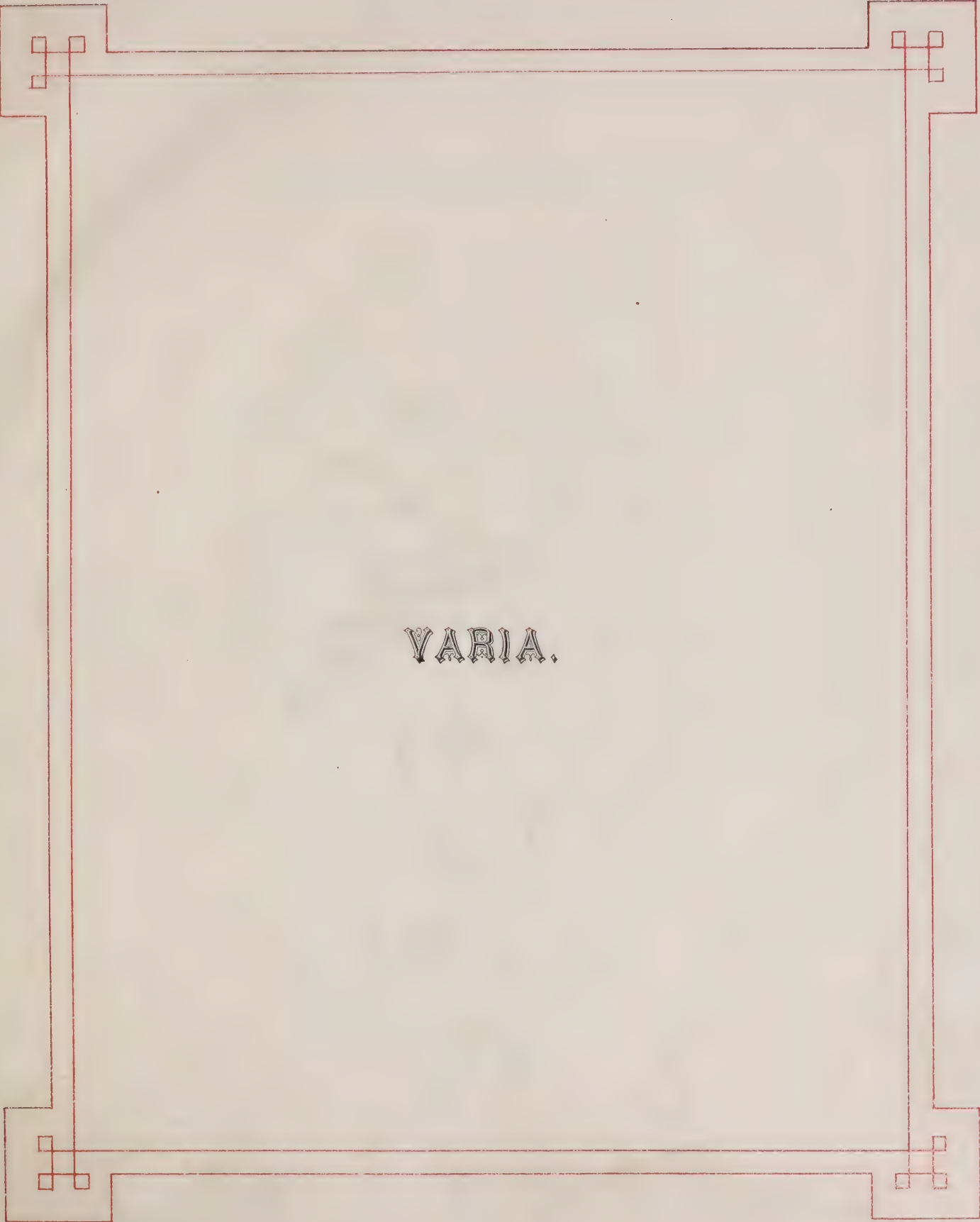
II. GODSDIENSTIGE GEDICHTEN.

SPREUKEN II.	49
SPREUKEN III: 1—24	51
LIEFDE	53
WAT IS WAARHEID	55
JESAJA LXII.	57
JESAJA XL.	60
ZONDE	64
WERP GEENEN STEEN	66

VERDEELING.

VARIA—GODSDIENSTIGE GEDICHTEN—SCHETSSEN NAAR HET
LEVEN—KINDERGEDICHTEN.

VARIA.

DE GAAF VAN 'T LIED.

“God giveth speech to all,
Song to the few.”

HERMANN KUNST.

ICHTKUNST, sprank van hooger, reiner leven ;

Beste en edelste uit der gaven tal!—

Of mijn zwakke harp een klank mocht geven,

Die Uw roem, Uw lof vermelden zal.

Gansch het menschdom moet Uw eer verhoogen :

Zelfs de minste derft Uw invloed niet ;

Al gaf God aan allen 't spraakvermogen,

Doch den enk'len slechts de gaaf van 't lied.

Niemand leeft er, hoe misdeeld hij schijne,

Die niet van Uw vrucht, o Eed'le, plukt!

Roemt niet ieder sterv'ling U de zijne,—

Aâmt er één, wiens ziel Gij niet verrukt?

Ruischt Gij niet in 't koeltje van den morgen,

Als in d' avondwind van Edens hof?

Houdt G' U niet in 't dicht geboomt' verborgen,

Waar het loover ritselt Uwen lof?

Hoor ik niet de bloem Uw naam vermelden?

Kabbelt Gij in vliet en beken niet?

Danst Gij niet met zephyr door de velden?

Zingt Natuur U niet haar vroolijkst lied?

Speur 'k U niet in 't dartel, luchtig zweven

Van het vlindertje op bloem en blad?

Zijt gij niet der nachtegaleu leven?

Zijt gij niet der krekels grootste schat?

Komt Gij met den storm door 't woud niet waren,
Als hij huilend onspookt ; woedend giert ?
Woont Gij niet in 't midden der gevaren,
Waardoor 't scheepken naar de haven stiert ?

Stuwt Gij 's donders donk're rammelwagen,
Niet door 't zwerk ? en vlamt in laaien gloed,
Als de schicht, gevolgd door knetterslagen,
't Duist're dal van vuurglans flikk'ren doet ?

Reine, Macht'ge, Vrije, Ongebond'ne ;
's Levens Lust ; Licht, dat naar Boven wenkt ;
Teed're, Blijde, van omhoog Gezond'ne—
Zalig, dien Gij met Uw gunst beschenkt !

Heil u, enk'len ! Gij, die zijt verkoren
Tot een plaats in 't binnenst heiligdom.
Acht het voorrecht hoog, u dus beschoren !
Zingt en dankt : nooit zij uw tonge stom !

Ziet gij niet, wat and'ren is verholen :
Zonneglans in schijnb'ren nevelnacht ?
Wordt de gids dan van wie treurend dolen !
Leidt ze tot waar vreugd' en rust hun wacht

Hoort uw oor geen onnavolgb're akkoorden,
Dalende op 's koeltjes luchte wiek ?
Och, vertolk ze voor wie nimmer hoorden
't Ruischen van de hemelsche muziek !

Als in klank belichaamt zich uw denken ;
Woord en klank opnieuw gedachten baart—
Wil den broeder 't bloempje willig schenken,
Dat gij plukken kondt in hooger gaard.

En Gij, door geen boei in vorm gedwongen,
Door geen taal of tong aan band gelegd ;
's Dichters Al, nooit naar waardij bezongen
Woon in wie zich gaarne aan U hecht.

Gij, Die vóór het aanbegin der tijden
Meezongt in der morgenstarren koor, —
Wil ook nu nog van deez' aard niet scheiden,
Waar Uw invloed nimmer ging teloor !

Toon Uw macht ; Uw zoetheid !— Kom, veredel
Al wat laag is, of tot laagheid strekt !
Adel ons van voetzool tot den schedel,
Gij, Die deugd uit zelferkent'nis wekt !

Meest misbruikte van al 's hemels gaven,
Maar door wansmaak nooit van roem beroofd :
Wil alom verteed'ren en beschaven !
Toon Uw glans aan allen, onverdoofd !

Dichtkunst wone bij den wildsten heiden,
Wien het hart bij 't gruwelplegen slaat ;
Leer' hem, zacht'ren zeden zich te wijden ;
Vreugd te zoeken, die niet weer vergaat !

Dichtkunst dring' beschaafder kringen binnen,
Waar 't verkracht gemoed van lusten brandt ;
Stremme d' overprikkeling der zinnen ;
Legge allengs èn brein èn hart aan band !

Dichtkunst wone in de kluis der armen,
Waar de kommer 's harten vreugde dooft ;
Zij, die 't koudst gemoed weet te verwarmen ;
Die der smarte haren angel rooft !

Dichtkunst zij de tooi en pronk der vorsten,
Parend eed'len zin aan aad'lijk bloed ;
Laafdrank zoet, voor wie naar wijsheid dorsten ;
Sieraad van het godgewijd gemoed !

Dichtkunst wone in need'rigen en grooten,
Rijken, armen, jong en oud te zaam !
Zij, die immer van Uw zoet genoten,
Roemen, Dichtkunst, Uw verheven naam !

'S DICHTERS DOEL.

HOE lang zal mijn dichtaâr vloeien?
Hoe lange zal rijm en woord
Het oor mijner vrienden boeien?
Hoe lang zingt g', o Muze, voort?

Hoe lang zal mijn harte branden,
En voel ik den blakenden gloed,
Die de tong tot zang, en de handen
Tot schrijven zich reppen doet?

Hoe lang zal de stilte spreken?
Een stem geven heester en kruid?
De bergspits in luchtiger streken,
En 't koeltje uit 't zuchtende Zuid?

Hoe lang zal mijn ziele hupp'len
Als lamm'ren door beemd en veld,
Verkwikt door de zilv'ren drupp'len,
Uit bloemkroon en knoppen geweld?

Hoe lang zal, als voogl'en, ze stijgen
Op vroolijk klappende wiek,
En nieuwen zanglust verkrijgen
Bij 't hooren van 't hemelsch muziek?

Hoe lang zal het kleed der gedachten,
Doorkruisend het rust'loos brein,
Gereed op haar liggen wachten?
Onmidd'lijk voorhanden zijn?

Mijn God, Gij bron aller krachten
En wijsheid en gaven! o geef
Mij toevloed van diepe gedachten,
Met eenvoud, zoo lang ik leef.

Zóó lang zwijg' de Muze nimmer,
En zij de stilte niet stom!
Zóó lang hoor' mijn ziele immer
De stem van al 't scheps'lendom!

De berg, en de ruischende boomen,
De beek, en de zilv'ren rivier,
Der waat'ren geweldige stroomen,
De lelie zoo blank als fier,

Der vogelen teedere vormen,
De steenuil, die rondwaart bij nacht,
Ja, 's aardrijks onsierlijkste wormen—
Elk heffè de stem op met macht!

En, God! ééne enkele bede:
Verheerlijk U-zelf in mijn zang!
Al sleep' hij de wijzen niet mede,
Gebruik Gij hem in het belang

Van hen, die 'k zoo gaarne bereikte:
d' U minnende, arglooze ziel,
Die smaak voor het schoone wel ijkte,
Maar kennis ten deele niet viel.

Haar toone hij almacht en wijsheid;
Vertolke haar teêrst gevoel!
Hij spreke tot jeugd en tot grijsheid:—
Dat, God, was mijn levensdoel!

HOE HIJ AAN ZIJN VERZEN KWAM.

Hij was alleen :—’t gewoel der stad ontvloten
Voor d’ eenzaamheid van gindschen heuveltop,
Zocht hij een groepje wilde olijven op,
Wier dichte schaduwen zoo vriend’lijk noodden.
Rondom was ’t rustig,—stil zelfs kon men ’t heeten,
Zoo stilte zich met leven paren liet ;
Want ’t murmeldeuntje der gezwollen vliet
En ’t zuchtend windje wou van stilt’ niet weten !
Ja, ook het blaadje, dat zijn schaduw bood,—
Wanneer het koeltje het zoo vriend’lijk kuste,
Vergat een oogenblik de algemeene ruste,
En, rits’lend van geluk, liet ’t merken, hoe ’t genoot !

Daar zat hij,—’t oog nù in de verte weidend,
Gesloten dan ; ’t hoofd zinkend in de hand.
Straks volgt zijn blik een raaf, wegzeilend naar den rand
Des bergtops, ’s vogels vlucht van heeler hart benijgend.
Zijn adem stokt :—wat nu ? hij staroogt naar den hoogen :
Geen klank, die ’t oor meer roert ; noch beeld, dat ’t oog hem treft ;
Een mensch wel, maar wiens ziel zich snel naar ’t oord verheft,
Omhoog, waar slechts gewijden komen mogen.

’t Is uit ! ’t gezicht voorbij ! het vizioen verdwenen !
De stem van ’t eenzaam—Eng’lenstem – zwijgt stil !
En hij, die Cherubsklanken hooren wil,
Die leez’ de woorden, die op ’t blad verschenen.
De bard, zichzelf weer, roert en rept de pen,
En boekstaaft, wat zijn Engel hem dicteerde.
Straks hoort ’t verbaasde volk, wat hem de stilte leerde ;
En, beidt den kluiiz’naar spot—zijn werk bewondert men.

VERLANGEN NAAR ZELFKENNIS.

WIJSHEID, grootste schat van 't leven ;
Wijsheid, bron van alle deugd ;
Doelwit van ons heilig streven ;
's Menschen kleinood ; 's Engels vreugd !
Wijsheid, 's Makers tooverroede ;
Machtspreuk in des Scheppers mond ;
Een'ge leidstar tot het goede ;
's Werelds hoeksteen ; 's hemels grond !
Gij, die voor Gods aanzicht speeldet
Eer de tijd aan banden ging ;
Die den wordingsraadslag deeldet ;
't Koord werd. waar 't heelal aan hing !
Gij, 't vermaak van cherubijnen
En der Eng'len troetelkind—
Wil een menschenhart beschijnen,
Dat met al zijn kracht U mint ;
Dat voortdurend, al zijn dagen,
Tot U roept om hemelsch licht,
Opdat 't Gode moog' behagen
In 't erkennen van zijn plicht.

Zie, voor U is niets verholten !
Buig U tot deez' aarde neer ;
Leid, wie smachtend ommedolen,
Aan Uw hand tot zielsrust weer.
Gij zijt Boven, wij beneden ;
Gapend scheidt een kloof ons af
Van Uw woonplaats, 't hemelsch Eden :
Kom, word onze pelgrimsstaf !

't Daag'lijks twijf'len zijn wij moede ;
't Dwalen baart ons staâg verdriet :
Sterk is wel de wensch tot 't goede,
Maar volbrengen doen wij 't niet !

Blind'lings schrijden wij door 't leven,
Om ons tastend naar een pad;
Zalig prijzend hen, die sneven,
Eer hun voet gestruikeld had.
Van den naaste luttel wetend,
Kennen van onszelf wij niets;
Vast aan schijn en waan geketend,
Maken w' ons slechts logen diets.

Ach, dat wij onszelf kenden!
Jammerlijk is onze staat!
Wij, bedroog'nen, tucht-ontwenden,
Eten schande, drinken smaad!—
Ons in 't vrome masker hullend
Der gehoorzaamheid aan God,
Schijnbaar elken plicht vervullend,
Vieren w' onze lusten bot!—
Wat wij doen uit medelijden,
Onder schijn van teederheid,
Weten wij onszelf te wijden,
Of is vrucht van trotschen spijt.—
d' Indruk, in de ziel geboren,
Komt verdraaid ten monde uit:
't Reine denkbeeld ging verloren;
't Woord der tong wordt wangeluid.—
Godsdienst is een kleed voor schande;
Deugd een ijdel, vaag vertoon;
Ook de dank geen offerande
En 't gebed een eisch om loon.—
Alles richt zich op het eigen;
't Ik voert onbepaald beheer;
't Trotsch gemoed wil zich niet buigen
Voor een and'ren Opperheer.—
Dwaasheid is ons hoogste weten;
't Hart is ons als toegeschroeid;
Zinsbedrog is d' ijs'ren keten,
Die ons aan onszelfen boeit.

Hoe wij worst'len ; hoe wij strijden ;
Waar w' ons wenden ; hoe w' ook gaan ;
Hoe wij zuchten ; wat w' ook lijden,
Altijd kleeft die boei ons aan.—
Somschids scheen het, of w' ontwaakten
Uit een langen, bangen dróom ;
Eindelijk de vreugde smaakten
Van een wandel wijs en vroom.
Zinsbegooch'ling, ijdel wanen !
't Trouwloos hart valt aanstonds af :
Hardheid neemt de plaats der tranen,
En men zwelgt weer d' ouden draf.
't Ik opnieuw ten troon verheven,
Glorievoller dan voorheen ;
De gedachtenis verdreven
Van wat heil'ge plicht ons scheen ;
d' Arme ziel opnieuw belogen
Met een schijn van blijde rust—
Eindigt Satans duister pogen,
Als 't geweten is gesust ;
't Brein is door den slaap bevangen ;
't Oog, meer nog dan ooit? verblind
Voor de eeuwige belangen ;
't Hart nog sterker aardschgezind !

Zóó gaan wij de toekomst tegen ;
Treden in het donk're dal,
Zonder zelfs te overwegen
Wat ons daar bejeeg'nen zal !
Moedig wagen w' onze voeten
Op het breede, hellend pad !—
Ach, hoe vrees'lijk, Hem t' ontmoeten,
Dien men tartend hier vergat !
Daar, o daar is geen verblinding !
Daar valt 't masker af ! o daar,

Waar een hel brandt ter verslinding,
Wordt elks schand' eens openbaar !
Daar zult gij uzelfven kennen,
Mensch, maar in 't ontnucht'rend vuur !
Wilt g' u hier aan schijn gewinnen,
Waarheid wordt u dubbel zuur !
Wilt gij hier uw God vergeten,
Jamm'rend zult g', in eeuw'gen nacht,
't Bonzen voelen van 't geweten,
Dat gij eens tot zwijgen bracht !
Wilt g' u hier met leugen voeden,
Tandenknersend zult gij daar,
In der helle smart, bevroeden,
Wat er waar was, wat onwaar !

Wijsheid Gods, wees ons genadig !
Daal, o daal toch in ons hart !
't Grootst gevaar dreigt ons gestadig :
Satans strik heeft ons verward !
't Doodsdal ligt aan onze voeten ;
d' Eeuwigheid wenkt in 't verschiet !
Denk aan wie verkwijnen moeten,
Zoo Gij hun geen bijstand biedt.
Open 't oog ons ;—laat ons speuren,
Waar de zelfzucht zetel houdt ;
Van de schuilplaats toon de deuren
Waar zich d' eigenwaan ontvouwt.
Red ons, red ons van onszelfven,
Eer de Rechter ons verdoem' !
Leer ons in uw schatten delven,
Ons ten bate, U ten roem !
Doe de schel van d' oogen vallen ;
Weer de blindheid ; dood den schijn ;
Help Gods kind'ren, help ons allen,
Eeuwig met U één te zijn !

Door U word' ons leven waarheid,
Waarheid leide ons tot vreugd ;
Breng' ons plichtbesef tot klaarheid ;
Voed' ons op tot reine deugd !
Door Uw invloed wijk' de smarte
Van een leven half verbeurd !
Wijsheid Gods ! ach, vul ons harte,
Dat zoo lang reeds om U treurt.

GRAF MIJMERING.

LOF! plof!
Akelig dof
Vallen de kluiten in 't opene graf!
Plof! plof!
Is 't niet, alsof
d' Aardschoot zijn dooden nooit wedergaf?

Plof! plof!
Zwaarder en grof
't Stof, dat het fijnere voortaan bedekt.
Plof! plof!
Alles is stof!
Werd wel ooit stof uit het stof weer gewekt?

Kil! kil!
Eenzaam en stil
Ligt straks het terpjén vergeten alleen!
Kil! kil!
Merk het verschil,
Levende, tusschen het Nu en 't Voorheen!

Want, want
Onder dit zand
Rust niet het lichaam des menschen alleen!
Want, want
's Doodgravers hand
Bergt bij het lijk de gedacht'nis meteen,

Dicht! dicht!
Hier rust de plicht,
d' Arbeid, de moeite, de liefde, de lust.
Dicht! dicht!
't Laatste is verricht:
Vriendenhand leide de assche ter rust.

Maar, maar
Bleef uit de schaar
Niemand op aarde den doode getrouw?—
Maar, maar
Wat wil dit paar,
Schuchter verhuld in de teek'nen van rouw?

Zie! zie!
Weenend de knie
Buigende, knielt er een weêuw met haar kind.
Zie! zie!
Oordeel, of die
Arme verlaat'ne d' ontslaap'ne nog mint!

Wee, wee,
Sprakeloos wee
Woont in heur boezem, en spreekt uit heur blik.
Wee! wee!
't Kindje schreit mee!
d' Eenige uiting der smart is een snik!

Neen ! neen,
Levende, meen,
Meen niet, dat 't graf ooit de liefde besloot !
Neen ! neen !
Hoe vaak het scheen,
Trouw kent geen breuke, en Liefde geen dood !

Stil, stil,
Akelig kil
Ruste de asch in het stof dezer aard : —
Stil, stil,
Liefelijk stil
Wordt de gedacht'nis der dooden bewaard !

Graf ! graf !
Nimmer begaf
Hoop op hereen'ging de ziel, die gelooft !
Graf ! graf !
't Kluister valt af !
't Scheiden wordt wederzien—God zij geloofd !

G E L U K .

WOELT niet en warrelt het al hier beneên,
Zoekend geluk?—Ach, en nauw vindt het één !

I.

Wat zwoegende borsten ; wat bloedende harten ;
Wat pijnlijk verkwijnen door naamlooze smarten ;
Wat onrust in d' oogen ; wat angst op 't gelaat ;
Wat koortsig bestaan, dat den onvreê verraadt !
Wat jagen en ijlen ; wat kommer en zorgen ;
Ellende en jammerstaat, kwalijk verborgen ;

Wat giftige haat en wat duivelsche nijd ;
Wat loerende wraak en invretende spijt !
Wat schouwspel op aarde :—een chaos van tochten,
Een baaierd van driften, der helle gedrochten !
De aad'lijke mensch zich bezoed'lend met slijk ;
Het reine beeld Gods en zichzelf ongelijk.

II.

Wij werden tot geluk geschapen
En droegen er 't besef van om ;
God gaf ons d' onschuld tot een wapen ;
De deugd ten eeuwig eigendom.

Doch, 't wapen acht'loos weggesmeten,—
Door 's vijands sluwheid wreed verward—
Werd deugd en godsvrucht dra vergeten ;
Dreef wroeging het geluk uit 't hart.

Dat was 't geboorteur der zorgen ;
Dat was 't begin van 't grievendst leed ;
Dat was der eeuwen bangste morgen,
Wiens duister d' Eng'len sidd'ren deed.

Het maaksel twistte met zijn Maker,
En wjtte Hem den gang van 't lot ;
't Doemwaardig aardkind werd de laker ;
De mensch beschuldigde zijn God !

En, zwervend over 't vlak der aarde,—
Een balling op zijn rijksgebied,—
Vervallen van zijn hooge waarde,
Beproefd' hij al, wat Satan ried :

Hij wendde zich in 't slijk der zonden ;
Vergat 't Geluk ; zei Rust vaarwel ;
En liet geen tittel ongeschonden
Van heil'ge wet of hoog bevel.

In 't eind, door razernij bevangen,
Versuft door 't woedende getier,
Zonk 's menschen streven en verlangen
Vaak lager dan van 't reed'loos dier.

III.

Is vergeving bereid voor moedwilligen hoon?
Vergiff'nis voor tergenden smaad?
Vond open verzet ooit iets anders ten loon
Dan wraak en onzoenbare haat?

En wat kon het harte nog welkom ook zijn,—
't Verdorven, verkrachte gemoed,—
Dan prikk'lende kwelling, en wrok over pijn,
Die knagenden onvreê verzoet?

IV.

Maar God, Die niet eeuwig twist;
Die van 's zondaars rampstaat wist;
Hij, Wiens toorn bekoeling kent;
Die het kwaad ten goede wendt;
Hij, Die spreken kan, en 't staat;
Hij, Wiens blik 't heelal beslaat;
Hij, Wiens oog het hart doorvorscht;
Hij, Die stilt der ziele dorst;
Die den hong'rige verzaadt;
't Zoekend hart niet dwalen laat,—
Boog Zich in ontferming neder;
Daalde, en werd den mensch gelijk;
Hief Zijn maaksel op uit 't slijk;
Bracht zich 't kind aan 't harte weder.

V.

Mensch, de losprijs is betaald!
Gods bestier heeft nooit gefaald.
Neem uw vrijbrief, mensch, en leef!
Satan, hoor uw doem, en beef!

't Schepsel is van banden vrij !
Nutt'loos grijnst en tandknerst gij :
Eeuwig ligt uw macht geveld ;
't Beeld van God is weer hersteld !
Wij zijn tot geluk geschapen !
Weer werd deze schat ons deel,
En, dat niemand hem ontsteel',
Strekt ons d' ootmoed tot een wapen !

VI.

Ja, hij, die den ootmoed mint ;
Die zich leiden laat als kind ;
Die tevreên is in zijn lot ;
Rust met lijf en ziel in God ;
Die met ernst zijn plicht betracht ;
Hulp en steun van Boven wacht ;
Die met wijsheid en beleid
God zijn tijd en gaven wijdt ;
Die zijn roeping niet verzaakt ;
Niet naar kruisverwiss'ling haakt ;
God zichzelf ten offer biedt ;
's Heeren hand in alles ziet :—
Hij zal tot geluk geraken,
Even stellig als God leeft,
Die het ons verzekerd heeft,
En Zijn woord niet zal verzaken !

VII.

Zeg, Jongeling, waartoe dat hoop'loos pogen,
Dat bange, twijfelmoedige gezucht ?
Gij slaat de lucht,
En houdt de leiding Gods, die rust brengt, niet voor oogen,

Legt, Maagden, bloot het doel van 't stille weenen,
Meer schuldig, wijl 't den troost uit 't hart verbant.
Erkent de hand,
Die, was uw droefheid waar, ter hulp u waar' verschenen.

Getuig, o Man, of d' ingebeeelde smarte
Niet uit uw eigen dwaasheid oorzaak nam ;
En demp de vlam
Des opstands tegen God ; wees stil, en voeg uw harte.

Gij, Vrouwe, die uw dagen doodt met klagen :—
Spreek, hebt gijzelf of God 't geluk verstoord ?
Nooit faalde 't woord
Dat, wie aan God zich leent, dien wil Hij onderschragen.

VIII.

Mensch, waak toch op !
Zotte mensch !
Meester van alles :
't Minst van uw wensch !

Mensch, zoek niet rond !
Zwakke mensch !
Buiten u ligt niet
't Doel van uw wensch !

Mensch, ken uzelf !
IJdele mensch !
Zoek in uw binnenst
't Doel van uw wensch !

Niet in de wereld,
Troost'looze mensch !
In u woont God :
Hij zij uw wensch !

IX.

Jong'ling, gij bezondigt u
Met uw rust'loos pogen ?
Hoor, Gods woord verkondigt u,
Dat Zijn Vaderoogen
Zorgend neerzien op hen, die

Voor Hem willen leven;
Hij is 't hoogst geluk van wie
Zich Hem overgeven!
Zijne zorg houdt hen in stand,
En Hij leidt hen aan Zijn hand.

Maagd, uw heimelijk geschrei
Tergt God in den hoogen!
Naar 't verborg'ne hunkert gij—
Wie heeft u belogen?
Uw geluk hebt g' ervoor veil,
Zoo g' u kondt verzaden—
's Heeren weig'ring wordt uw heil!
Laat u tijdig raden!
Handel kloek; erken uw plicht!
Dien God; wandel in Zijn licht!

Man, uw ingebeeelde smart
Rooft u vreê en zegen:
Drijf haar met Gods hulp uit 't hart!
Wentel al uw wegen
Met vertrouwen op den Heer—
Hij, Hij zal het maken!
Leg u aan Zijn voeten neer;
Ken Hem in uw zaken;
Zóó wordt uw geluk gewis;
Zóó wijkt elke hindernis!

Vrouwe, staak uw droeve klacht!
't Lijden is geen lijden
Voor wie God kent: Zijne macht
Voert ons tot verblijden.
Ja, zij 't hart u ook gescheurd,
Geef geen moed verloren!
Hij, Die weet, waarom gij treurt,
Heeft u heil beschoren!
Stil uw tranen, Vrouw, zelfs 't graf
Staat zijn prooi u eenmaal af.

X.

Woelt niet en warrelt het al hier beneên,
 Zoekend geluk? ach, en nauw vindt het één!
 Maar wie, geloovig, in God zich verliest,
 Wand'lend het pad, dat zijn Heer voor hem kiest—
 Hij komt tot vrede, tot vreugd' en geluk;
 Spaart zich ontmoed'ging en nood'loozen druk!
 Niemand zie om naar den naaste om vreê:
 God deelt elk hart de gelukskiemen mee.
 Graaf in uzelf, tot de rijkdom zich toont
 Van een gemoed, waar Gods vreeze in woont!
 Vraag in het eenzaam naar 't doel van uw tocht:
 Meer wordt u duid'lijk, dan g' ooit hebt gezocht!
 Blijf al uw dagen tevreên met uw lot;
 Wijd uwe uren met vreugd' uwen God!

HEIMWEË.

E avond daalde:

De zon in vollen glans
 Zonk van haar hoogen trans
 Ter kim;—wie maalde,
 Wie schetste in kleuren, lijn of woord
 Ooit 't lief'lijke van zulk een oord,
 Een strand, bij avond?
 Wanneer de lucht vlamt, 't water gloeit;
 Straks rots na rots, met schuim besproeid,
 Zich gril uit 't leizwart diep verheft;
 Het schrill geschreeuw de ooren treft
 Der meeuw, die 't vlak der waat'ren scheert,
 Belust op buit;—ginds, 't roer gekeerd,
 Het anker los, het zeil in top,
 De visschersschuit kiest 't ruime sop,
 En lang de groet aan vrouw en kind,

Gedragen op dien avondwind,
Weerklinkt ; terwijl in 't vroom gemoed
De bede antwoordt op dien groet :
“ Spaar hem, en spaar zijn schip, o Heer !
En breng hem spoedig tot ons weer,
En ongehavend ! ” —

Hij stond aan d' oever :
Zijn oog aanschouwde 't spel
Der gouden kleuren wel ;
Maar telkens droever
En banger werd het in zijn ziel !
't Was, of hem zelfs de hoop ontviel, —
De steun van 't leven ! —
En met een koud en weif'lend hart,
Dat in 't gevoel al leêger werd,
Wendt hij zich af van 't schoon verschiet,
En acht op 't vroolijk knaapje niet,
Dat aan den uiterst' oeverkant
Een huis gevormd had uit het zand,
— Zooals hij 't noemde ! — noch op dat paar,
Dat schuchter langs schoot, of gevaar
Hun dreigde, omdat hij daar stond,
Hij, arme ! wiens gesnoerde mond
Geen klank kon uiten ; en wiens oor
Allengskens alle kracht verloor,
Om iets te vatten dan 't geruisch
Des winds, en 't diepe golfgedruisch,
Dat hem deed beven !

Hij stond verwezen :
Ver drong zijn wilde blik
De neev'len in, die dik
In 't Noord verrezen,
“ Ginds ” — lispt hij — “ ligt mijn Vaderland ;
“ Mijn voeten drukken 't vreemde strand !
“ Hoe lang, zeg 't, harte,
“ Zal deze grond mij dragen nog,

“ Waar men mij heenbracht met bedrog?
“ Waar 'k onspoed vond, waar m' armoe wacht,
“ En niemand luistert naar mijn klacht?
“ O, Ouders, weet ge 't, hoe uw kind
“ Met kommer 't daag'lijksch brood hier vindt?
“ Beseft ge 't, in wat net ik viel;
“ En hoe ik dikwijls nederkniel
“ En bid, dat 'k stierve, zoo misschien
“ 'k Mijn Land, mijn thuis nooit weer zou zien?
“ Mijn Vaderland, lief Vaderland!
“ Mijn hart groet u van 't verre strand;
“ Ja, blijf mij dierbaar tot mijn graf!
“ Nooit sta 'k mijn rechten op u af!
“ Nooit—trots mijn smarte!”

“ Och, kon ik 't weten,
“ Of 'k u nog weerzien zal —
“ Het grootste jarental
“ Zou 'k klein dan heeten!
“ Ginds leeft men, vroed en vroom van zin;
“ Hier aâmt de borst slechts stiklucht in :—
“ Ik kan niet langer!
“ 't Is of men hier in boeien leeft;
“ Of hier de zon geen stralen heeft;
“ De maan hier blinkt met vreemden gloed,
“ Die onrust wekt in mijn gemoed;
“ Geen bloem ontspruit aan 't dorre veld,
“ En 't windje niets dan onheil spelt!
“ Ik moet naar huis! 'k moet naar mijn land!
“ 'k Wil zwerven, ja, van strand tot strand,
“ Tot ik mijn Thuis eens wedervind—
“ Hier ben 'k een Vreemd'ling; ginds ben 'k Kind!...
“ Ja, Vreemd'ling,—grievend, vrees'lijk woord!—
“ Vaarwel, gij onherbergzaam oord!
“ 'k Word Kind weer!—ieder oogenblik,
“ Dat 'k toef, vervult mij meer met schrik!
“ Maakt 't hart mij banger!”

EENE WEËZE.

IEVE, trouwe Hemelvader

Die ons lot in handen houdt ;
Telkens als ik tot U nader
Bid 'k,—och, of Gij hooren woudt!—
“Spaar mijn ouders; spaar mijn ouders,
“Wat Gij m' ook ontnemen zoudt.”

Menig, menig, menig harte
Zucht op aarde, droef en bang;
Gaet gebukt door leed en smarte;
Strijdt en worstelt levenslang!
Maar geen enk'le, hoe beladen,
Draagt als 't weeskind hier een kruis!
Wat kan ooit een hart verzaden,
Dat op aarde mist een thuis?

Bij de dierb'ren, in de groeve,
Legt de wees geluk en vreugd;
Want voor hem, den immer droeve,
Heeft de wereld geen geneucht!

Zal 'k u vergeten, harte zoo edel!
Zal 'k van u zwijgen, trouwe vriendin?
Toonbeeld des lijdens, van voetzool tot schedel;
Voorbeeld van ootmoed en need'rigen zin!

'k Denk aan uw houding, zoo slank en verheven,
Die mij het beeld uwer oud'ren verraadt;
d' Opslag van 't oog, immer kalm en vol leven,
Spiegel der ziele, die 't onrecht weerstaat!

'k Hoor uw veerkrachtigen tred door de gangen,—
Voetstap, nog nimmer verlamd door de pijn;—
'k Zie uw gelaat, zoo bevallig omhangen
Door het zachtgoudene lokkengordijn.

'k Zie uwen mond zich gedurig nog plooiën
Tot dien volgullen en hart'lijken lach,
Die soms een wijle de ijskorst deed dooien,
Die wreed uw binnenste hield in beslag.

'k Hoor nog uw klachte:—"Niet thuis hier! neen, vader!
"Sedert gij gingt, is mijn hart ook gegaan!
" 't Lichaam is hier, maar de geest is u nader,
" Dan gij, o ouders! in 't graf kunt verstaan!

" Hadd' ik op aarde maar liefde gevonden,
" Sporen van medelij slechts met mijn lot—
" Nooit hadd' mijn harte zich zoo dicht omwonden,
" 'k Waar' niet gestorven aan alle genot!

" Nu ben ik dood, en gevoel dat te meerder,
" Naarmate liefde, te laat, mij genaakt!
" Laat mij alleen, dat ik sterve! te eerder
" Kom ik, waar eindelijk rust wordt gesmaakt!"—

Weeze, gij werdt niet begrepen,
Om uw edel, hoog gemoed;
Argwaan, in het kwaad geslepen,
Volgd' uw onschuld op den voet!
Nijd, verdenking, vroom verscholen
Onder 't kleed der huich'larij,
Spiedde open en verholen
U, zoo argeloos en vrij!

Zou uw vader, zou uw moeder,
Die bij 't scheiden u beval
Aan de zorg van d' Albehoeder,
Kennen uwer angsten tal?
Zouden zij, die, heengaand, baden,
Dat men u verzorgen zou,
In hun ruste wel ooit raden,

Dat uw hart verstijft van kou?
Dat de overmaat van 't lijden
't Teêrst gevoel in u verdooft?
Ach, zij waren nooit gescheiden,
Hadden zij het ooit geloofd!
Droegen zij u niet aan vrinden,
And're ouders, weenend op?—
't Kind, dat zij zoo teêr beminden
Tot hun laatsten harteklop!

Verguisde, vertreed'ne, belaagde, houd moed!
Houd moed; want uw reddingsuur komt!
Weet zeker, dat God alle leed u vergoedt,
En dat Hij den laster verstomt!

De Rechter der armen, de Wreker der wees
Is waakzaam, en telt elken traan!
Wacht lijdzaam op Hem, en verban uwe vrees;
Want slechts, wat Hij wil, zal bestaan!

Onbegreep'ne, verdachte, maar aad'lijke ziel,
Daar is rust en geluk u bereid!
Scheep adem:—geen haar van ons hoofd dat ooit viel,
Of God wist 't—verbeid slechts Zijn tijd!

Zoudt gij twijf'len? zou falen dat edele hart?
Werd de druk u ten laatste te sterk?
Ach neen! geef niet op—bekamp nog eens uw smart!
En Gij, Machtige, haast, haast Uw werk!

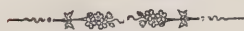
Het geprangde gemoed wordt der wanhoop ten prijs!
En van 't weenen is mat reeds het oog!
O, Helper der zwakken! toon Uw arm; geef bewijs,
Dat haar zuchten gehoord is omhoog.

Red de weeze : verlos haar van d' arm, die haar knelt !
Leid haar uit, eer haar leven bezwijkt !
Dat haar klagende tong Uw verlossing vermeld',
En het doel haars bestaans word' bereikt !

Onbegrepen door velen, maar door enk'len verstaan,
Maak die enk'len den lust harer ziel;
De steun harer zwakheid; het licht op heur paân;
Haar vreugd, die te jong haar ontviel !

Menig, menig, menig harte
Zucht op aarde, droef en bang ;
Gaet gebukt door leed en smarte ;
Strijdt en worstelt levenslang !
Maar geen enk'le, hoe beladen,
Draagt als 't weeskind hier een kruis !
Wat kan ooit een hart verzaden,
Dat op aarde mist een thuis?
Bij de dierb'ren, in de groeve,
Legt de wees geluk en vreugd ;
Want voor hem, den immer droeve,
Heeft de wereld geen geneucht !

Lieve, trouwe Hemelvader,
Die ons lot in handen houdt :
Telkens als ik tot U nader
Bid 'k,—och, of Gij hooren woudt !—
“ Spaar mijn ouders ! spaar mijn ouders,
“ Wat Gij m' ook ontnemen zoudt.”

GEEF DEN MOED NIET OP.

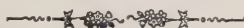
IND, als eens uw som wat groot is,
En uw les wat overlang :
D' arbeid moedig aan te grijpen
Is u zelf van 't grootst belang !
IJver moet men van u eischen ;
Te veel wordt er niet gevraagd.
Geen heeft ooit den prijs gewonnen,
En de moeite zich beklaagd !
Kind'ren, 't loon op 't werk is zoet !
Kind'ren houdt toch goeden moed !

Jong'ling, zoo gij wordt bedrogen
In uw welgegronde hoop ;
Zoo, ondanks uw ijv'rig pogen,
Nochtans alles tegenloop'—
Jong'ling, in uw verder leven
Wordt u deze smart tot vreugd !
Goed is 't, zegt de groote Wijze,
't Juk te dragen in de jeugd.
Onspoed adelt het gemoed !
Jong'ling, geef nooit op den moed !

Man, als u de zorgen drukken
Van den kring, welks hoofd gij zijt ;
Zoo u door 't aanhoudend strijden
Angst en kommer wordt bereid ;
Zoo gij onrecht hebt te lijden,
Of de laster u belaagt ;
En gij schijnbaar, in uw pogen,
Goed te doen, slechts zelden slaagt—
't Leed wordt u door God vergoed !
Man geloof het, en houd moed !

Grijsaard, die met starre oogen
D' afgeloopen baan beziet :
Hoe uw pad ook af moog' korten,
Hope mist gij zeker niet ;
Want voor vreugd wacht hooger blijdschap ;
En voor 't leed, dat d' aard u gaf,
Komt een ongestoord verblijden
Aan de overzij van 't graf !
Kanaän ligt aan uw voet !
Grijsaard, geef niet op den moed !

Kind en grijsaard, man en jong'ling,
Ieder ruste in zijn lot ;
Want dat lot beschikt daarboven
Onze eeuwig trouwe God !
Moed past ouden en past jongen !
Moed'loos zijn vergroot den nood !
Moed in God verzoet het leven ;
Moed in God verzacht den dood !
Menschen, God is allen goed !
Steunt op Hem ; houdt goeden moed !

Z E L F K E N N I S .

OU een vorst, in praal en pracht
Op zijn troon gezeten,
Ooit den toestand van zijn volk
Zuiver kunnen weten ?

Zou hij dáár de werking zien
Van zijn wil en wetten ?
Weten, wie hem hulde doen,
En wie zich verzetten ?

Weten, wie gelukkig zijn?
Wie in kommer smachten?
Wat er al aangaande hem
Leeft in de gedachten?

Of er vrede of onlust heerscht?
Of hij 't volk vertrouwen,
En zich door het meerderdeel
Voor geliefd kan houên.

Wee hem, zoo hij zich verlaat
Op zijn hovelingen,
Die met slaafsche vleierij
Zijnen troon omringen.

Heil dien prins, indien hij soms,
't Praalkleed uitgetogen,
's Volks behoeften en hun staat
Ziet met eigen oogen!

Als hij d' arme in zijn hut
Broodsgebrek ziet lijden;
Boer en burger kwijnen ziet
Door den druk der tijden;

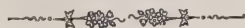
Als hij uit hun mond verneemt,
Wat een vorst moet wezen;
En zich laken hoort, in steê
Van te zijn geprezen!

En zoo—heil hem, driewerf heil,
Die weet af te leggen
Dwazen trots, en somtijds hoort
Naar wat and'ren zeggen!

Want geen heeft het recht begrip
Van zijn doen en laten!
Wat zou 't eigen oordeel dan
Ons ooit kunnen baten?

And'rer zienswijs mag ons nooit
Tot moed'loosheid stemmen ;
Nooit in onzen geest den loop
Der ontwikk'ling stremmen ;

Maar zij moet de toetssteen zijn
Van ons eigen oordeel :
Zich door and'rer oogen zien,
Doet ons immer voordeel !

EENE EENZAME IN DEN LANDE.

EEN ik als kind nog thuis was,
En al de vreugde smaakte,
Die met de vlucht der jaren
Vergaat, om nooit te keeren—
Toen leefde in onze woning
—Als 'k wel heb, zeven jaren—
In hulpbehoeft'gen toestand,
Een lieve oude moeder:
De moeder mijner moeder.

Ze was niet hoog op leeftijd,
—Juist, meen ik, negen en zestig—
Toen zij haar eenzaam huisje
Voor onzen kring verruilde—
Maar paste zonder twijfel
Bij die men noemt 'versleten.'
Want, hadden lang de beenen
Met moeite haar gedragen,
't Was, nu ze meer tot rust kwam,
Alsof die hun meest'resse
Plots'ling geheel begaven.

Het krukje, dat reeds jaren
Zijn diensten had bewezen,
—Het oude, trouwe krukje—
Bleek weldra onvoldoende,
En werd—als laatste toevlucht
Om nog wat rond te strump'len,
Om nog 't genot te hebben,
Het tuinhuis en de bloemen
Bezoek te kunnen brengen,—
Vervangen door een driestel.

Hoe dankbaar straalden d' oogen,
Toen 't nieuwe werktuig thuis kwam—
Droef blijk van zwakte en onmacht,
Haar echter nog een uitkomst!—
En met vernieuwden ijver
Stapte nu 't vijftal beenen
Door kamer en door gangen.
't Zou echter haast verand'ren!
Een maand of wat daarna reeds
Ging 't met het loopen zwakker;
Moest 't wand'len opgegeven.

Van nu af was haar leven
Aan bed en stoel gebonden.
Ach, hoe verdrietig d' aanblik,
De weleer rappe moeder
Daar daag'lijks te zien zitten
Gekluisterd aan haar plekje!
Toch bleven oog en handen
Nog trouw, en werd er vlijtig
Gebreid, gestopt, gelezen.
Doch langzaam doofde ook 't ooglicht,
En langzaam werden leden
En armen stram en strammer;

Totdat de hand niet eens meer
Het mutsje kon regeeren,
Noch 't zilv'ren haar kon schikken!
Maar wat haar overkwame;
Hoe zichtbaar ook de tijdhand
Het wrakke lichaam sloopte,—
De mond repte uiterst zelden
Van een aanstaand verreizen,
Van dood, of graf, of hemel.
Ja, hoe gewillig anders,
Gezellig mee te keuv'len,
Wat dezen dingen aangaat,
Was 't zwijgen haast opvallend.
Ook klachten kwamen zelden,
Zeer zelden van haar lippen;
't Was, als waar' heur betrekking
Tot Hem, Die 't lot haar schikte,
Een van zoo diepen deemoed,
Dat spreken nooit haar paste.
Slechts ééne enk'le male,
—Ze werd door sterke armen
Van stoel naar 't bed gedragen,—
Na dagenlange smarten
En onophoud'lijk lijden,
Hoord' ik haar zuchtend uiten :
“Ach, Vader, nog hoe lange?”—
Men hoopte op haar heengaan ;
Dan zou die mond zich oop'nen ;
Dan zou het duid'lijk worden,
Dat zij met moed en kalmte
Den dood kon tegentreden.
Men hoopte! want zulk zwijgen,
Zulk mijden van elk woordje,
Dat 't harte mocht verraden,
Was der omgeving pijnlijk.

De winter was aan 't wijken ;
De louwmaand reeds daarhenen ;
De minder schuinse stralen
Der lieve morgenzonne,
Zoo blij op 't venster spelend,
Vervroolijkten de harten
En spraken van vernieuwing.
Ook Grootmoe's hart sloeg jeugdig
Het naad'rend voorjaar tegen!

Maar zie, op zeek'ren morgen,
Drie dagen vóór heur jaardag,
—Ze telde dan twee zevens—
Bleef lang haar plaatsje ledig.
Ze sliep, zoo heette 't; gisteren
Was, na veeldaagsche pijnen,
Verlichting ingetreden
En was zij ingesluimerd;
Waarom zou men haar storen?
Ik sloop naar hare sponde,
En schoof 't gordijn op zijde,
En gluurde, en bespiedde,
—Want ik was Grootmoe's liev'ling—
Wat wel die vreemde sluim'ring
Toch eigenlijk beduidde.
Ach zie! hoe rustig lag zij!
Geen pijn, geen spoor van smarte
Was om dien mond geteekend:
Er speelde een lach des hemels!
En door de leden henen
Sprak uit het oog de vrede,
Die in haar ziele heerschte.

Zóó had ze daar gelegen
Drie dagen en drie nachten,
Toen haar verjaardag aanbrak.

Nog steeds had zij gesluimerd;
Steeds kalm was nog heur adem,
En klopte 't hart geregeld.
Wij stonden om haar sponde,
Onze ouders en wij allen.
"Och, of die mond wou spreken,
"Dat oog zich wilde ontsluiten"—
Zoo uitte zich mijn moeder,
En wij, wij wenschten 't mede.

De uren kropen henen.
Haast was 't de middagstonde
Van dezen wond'ren feestdag!
Was dat niet een beweging
Der zieke? Was 't geen zuchten,
Dat 't oor ons trof?

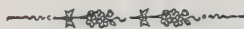
En weder

Stond ieder daar,—en weder
Werd 't voorhang weggeschoven.
Ja, 't was zoo: 't was beweging!
Ja, waarlijk, 't was een zuchten,
Dat zich herhaalde! O, wonder!
Eén enkel pijnlijk trekje;
Eén enkel moeilijk zuchtje;
En weer dat oude lachje—
Toen sloten zich de lippen;
Toen rekten zich de leden;
Toen kwam de nare doodskou,
En—"kind'ren, 't is geleden!"—
Was al wat vader zeide.

Lang stond ik 't aan te staren,
Als hadd' ik 't niet begrepen!
Waar was nu 't woord der lippen,
Waarop men had gerekend?
Waar nu dat blij getuigen;

Dat stellige verzeek'ren,
Dat noodig werd geoordeeld?
Mijn moeder giste 't vragen;
En 't antwoord was zóó treffend,
Als was 't haar ingegeven:—
“ God heeft in deze wereld
“ Naast sprekende getuigen
“ Zijn stillen in den lande.
“ Hun mond zwijgt; maar hun leven,
“ Hun wandel en hun daden
“ Zijn levende bewijzen
“ Van liefde, trouw en goedheid,
“ Door God hun hier bewezen,
“ Hun leven is getuigen;
“ Hun zwijgen—meer dan spreken—
“ Een onophoud'lijk bidden,
“ Verstaanbaar in Gods ooren.
“ Zij, niet gevormd tot schitt'ren,
“ Betoonen allen zwakken,
“ Dat ook voor hen de poorte
“ Des hemels is geopend;
“ Dat naar het land des vredes
“ Genood zijn d' armste armen,
“ En d' allerzwakste zwakken,
“ Al vonden z' ook geen woorden,
“ Om op 't tooneel des levens
“ Hun Heiland te belijden,
“ En van de hoop te spreken,
“ Waarin zij blijde sterven!—

“ Zulk eene was, onthoud het,
“ De moeder uwer moeder.”

M A A T.

E, wat een maat! mijn heden, wat een maat!

Ik peins en suf, tot m' alle lust vergaat!

Hoe in de wereld kwam 'k tot zulk een fabrikatie!

't Was 't eerste woord!—neen, 't laatst van d' eersten zin!—

Neen, ook niet!—'t eerst idée, daar lag de fout al in!

Zulk dichten! foei! 't is niets dan tobben om wat statie.

Daar! klaar is 't—niet in 't hoofd, maar op 't papier!

Het wou niet!—zie, dat was 't! 't Bevalt mij ook geen zier.

'k Moet verder nog—maar eerst, eerst wil 'k die maat vergeten!

't Is zonde—minder niets! 't Woord wil de pen niet uit;

'k Voel ergens als een dam, waarop elk denkbeeld stuit!

Is 't moog'lijk?—'k heb een uur op één couplet gezeten!

Vriend, als gij dichten wilt, ga toch uw gang!

Zeg niet, 'k heb 't niet geleerd;—uit uw gezang!

Het letten op de maat, laat dat aan and'ren over.

Gelukkig hij, die voor zichzelf slechts musicceert!

Voor 't eigen oor alleen de dichterharp hanteert!

Hij pand' zijn vrijheid niet voor 't schoonste kunst'naarsloover.

Neen, vriend! blijf om uwszelfs wil bij uw leest:

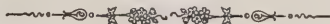
De kunst'naarsatmosfeer kwelt maar den geest!

Gij juicht en jubelt, waar die wijzen reek'nen

Met voet en maat en rijm; en sukk'len tot het past:

Tot wat zacht vloeien moest, als diamant soms krast!

En zij het smeltendst schoon met harde lijnen teek'nen!

DE BERENJACHT.

(EENE FABEL.)

AN een groene heuvelzijde

Lag een dorpje, schoon en vredig;
't Grootst gedeelte der bewoners
Hield met veeteelt zich onledig.

Koeien, ossen, paarden, schapen,
't Woelde in hoopen er dooreenen:—
Nooit nog was een dier gestolen;
Nooit een enkel lam verdwenen.

Doch eens op een vroegen morgen,
—'t Dorp lag nog in nevelduister—
Voer er schrik door alle hoeven!
Wat de oorzaak zijn mocht?—Luister?

Kort'lings was bericht ontvangen,
Dat uit gindsche donk're kloven
Plots'ling was een beer verschenen,
Die getracht had, vee te rooven.

't Wilde dier werd dus beschreven:
Zwart van huid, met groote oogen,
Groote klauwen, muil en tanden;
Maar—zoo meende men—'t was logen!

Ja, de heele buurt kwam samen,
En eenparig werd besloten:
Men zou 't praatje niet gelooven,
Vóór het dier was neergeschoten.

Beeroom echter, niet van meening
Om zoo wondervroeg te sterven,
Wilde 't volkje overtuigen
Door bezoek op d' eigen erven.

Op dien vroegen morgen daarom
Kwam hij 't heuveltje afgeslopen,
En greep in zijn sterke klauwen
't Lam, dat hij sluw had bekropen.

En, als waar' hij niet tevreden
Met het angstgeschreeuw der kudden,
Bruld' hij van den top des heuvels,
Dat in 't dal de huizen schudd'en.

Dra was 't dorpje in beweging;
Angst las men uit aller oogen.
Men trok uit met knods en gaffel,
Maar—de vogel was gevlogen!

Ginder in de wijde verte
Deed zijn brullen 't bosch weerklinken;
Maar in 't dorpje was gejammer:
Menig liet den moed reeds zinken.

Mannen, vrouwen, kind en grijsaard
Liepen, strompelden naar 't marktplein:
Raad was duur, en tijd was kostbaar!
Kon 't niet morgen reeds te laat zijn?

Algemeen was de vergaad'ring:
Letterlijk bleef niemand binnen,
Velen spraken, raadden, maanden:
Zooveel hoofden, zooveel zinnen.

Eind'lijk werden twee gevonden,
Wien zij 't zaakje overlieten—
Twee der kloeksten uit hun midden—
En die zouden 't ondier schieten.

Ied're mond was aanstonds vol van
't Groote heldenwerk van morgen;
Toch hielp men ook trouw en vlijtig
't Nood'ge voor de jacht bezorgen.

Een der buksen zou met kogels,
Een met scherp geladen wezen :
't Een zou wonden, 't ander dooden;
Samen 't kwaad voor goed genezen.

Daarom zag men kogels gieten,
Stalen boutjes puntig vijlen,
Velerlei fourage pakken
Tot een tocht van vele mijlen.

En de jagers, ijv'rig bezig,
Hun geweren schoon te maken,
Waren 't voorwerp der bewond'ring,
En men vroeg hen honderd zaken.

En een ieder sprak zijn woordje
Om hun moed te helpen schragen ;
Om hun allen schrik t' ontnemen,
En de vrees uit 't hart te jagen.

Zelfs verstout zich een te zeggen:
" Vrienden, zou de jacht gelukken,
" Laat mij 't vel, en ik betaal u
" Twintig blanke zilverstukken."

" Top !" —zoo zegt de eene jager;
" Aangenomen !" —roept de ander ;
" Makker, moeite en belooning
" Deelen w' eerlijk met elkander."

D' avond valt ; de morgenscheem'ring
Vindt de jagers in de bosschen,
Druk en moedig al bepratend,
Wie het eerste schot zal lossen !

Plots'ling doet een daav'rend brullen
Bosch en berg en jagers beven !
Vrees en schrik bevangt de harten
Voor de koenheid van daareven.

Langzaam treedt op korten afstand
't Ondier zijn belagers tegen. —
Een der mannen, schoon geschrokken,
Toch niet met 't geval verlegen,
Roept :—" Vriend, leg je dood hier neder :
" Beren aten nimmer lijken.
" Ik ben vlug en sterk, 'k zal trachten,
" Gindschen boomtop te bereiken."

D' een was dood, en d' ander veilig !
Prompter werd er nooit gehandeld !
Brullend, klaar tot strijd en slachting,
Kwam het monster aangewandeld.

Dra staat hij bij 't lijk :—de vlucht'ling
In 't gebladert' weggekropen,
Siddert bij wat zal gebeuren ;
Durft nauw voor zijn vriend nog hopen.

Beeroom draait en keert den jager,
Heeft hem weldra gansch bekeken !
Loerend snuft hij ; maar de slimme
Geeft geen enkel levensteeken.

Nog een ruk aan elk der beenen ;
Zelfs een beet in arm en handen—
Maar de doode wordt niet levend ;
't Monster knarst verwoed de tanden.

Zie, daar raakt zijn muil het oor aan,
En hij doet alsof hij fluistert ;
Zachtjes bromt hij, om te weten,
Of de doode man ook luistert.

Eind'lijk wordt het dier wanhopig ;—
Spijtig huilend, woedend brullend,
Zet hij 't allengs op een loopen,
't Gansche bosch met schrik vervullend.

Daad'lijk is de doode levend;
Daad'lijk ook de vlucht'ling onder—
En zij staam'len, handenschuddend:
“God zij dank voor zulk een wonder!”

“Maar,”—zegt d' een—“Vriend, wat mag 't wezen,
“Dat de beer in 't oor u gromde?
“Zeg mij, waart ge goed bij kennis,
“En verstondt ge, wat hij bromde?”

—“Of ik dat!”—dus spreekt zijn makker,
—“Duid'lijk waren alle klanken;
“En gewis mijn gansche leven
“Zal 'k hem voor zijn woorden danken!”
—“Mensch,”—zoo zei hij,—“welken uitslag
“G' in uw leven wilt erlangen,
“Mensch, verkoop toch nooit de huid weer,
“Eer gij 't beertje hebt gevangen!”—

Toen de jagers 't dorp bereikten,
Stroomde oud en jong naar buiten;
Vroolijk werden zij ontvangen;
Niets vermocht de vreugd te stuiten!

Woord voor woord, van wat verhaald werd,
Werd door groot en klein verslonden;
Elk was dankbaar voor den afloop;
Hoe verschrikk'lijk ze 't ook vonden.

En het mooist was,—in dat dorpje,
Waar het oor nooit iets dan goed hoort,
Werd 't gezegde van heer beeroom
Voortaan het geliefdste spreekwoord!

Zonderbaar, dat berenwoorden
Soms tot goede uitkomst leiden!—
Laat ook ons ze wel onthouden,
En er dwaasheên door vermijden.

DE WOULD-BE POËET.

IJMEN en dichten,
Dichten en rijmen,
Vers na vers aan elkander lijmen,
Edel voorwaar en schoon is die kunst!
Wegen en wikken,
Wikken en wegen,
Telkens opnieuw met den rijm verlegen—
Muze, ach waarom onthoudt g' hem uw gunst?

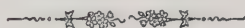
Peinzen en denken,
Denken en peinzen,
Pen en papieren verwijtend aangrijnzen :
Dat is zijn daaglijksch, geliefkoosd bedrijf!
Steunen en zuchten,
Zuchten en steunen,
Muren en vloer van zijn voetstap doen dreunen:
Dat inspireert hem zijn zalvend geschrijf!

Rijm'len en sjouwen,
Sjouwen en rijm'len,
Rusteloos aan zijn blad zitten fijmelen,
Zwoegen en slaven, tot hij nat is van 't zweet—
Schrapen en schooien,
Schooien en schrapen,
Hier dit en daar dat samen te rapen,—
Dat is het eed'le beroep van poëet.

Kind, ga niet bij hem!
Vriend, o vermij' hem!
Naakt hem niet, menschen : hij maakt een vers!
Zie toch, hoe stompt hij
Zich 't voorhoofd!—Wat bromt hij?
St! vraagt het niet; want hij schrijft voor de pers!

Zoo dan : dat staat er !
Merkt toch, hoe gaat er
Rilling en beving door merg hem en been !
Vrienden, o komt nu !
Hooft en verstomt nu !
Opent uw ziel—en verzaad gaat gij heen !

Voelt gij niet ?—rilt dan !
Snapt gij 't niet ?—trilt dat !
Ziet gij dan niet, hoe de dichter zelf trilt ?
Hooft toch, hoe zaagt hij !
Ontroering vraagt hij :
Toont hem die !—trilt, of gij wilt of niet wilt !

GOEDE MANIEREN.

ICH manierlijk te gedragen,
Strekt aan oud en jong tot eer;
Is voor meisje en knaap een sieraad,
En de plicht van dame en heer.

Maar manierlijk zich gedragen
Is zoo licht niet, als men denkt:
't Eischt een onophoud'lijk toezicht—
Wel hem, die 't zijn aandacht schenkt !

't Ligt niet in de pracht van kleeren,
Niet in schoonheid, of in stand :
't Is een gaaf, die elk kan hebben,
Ook bij zeer beperkt verstand.

't Heet :—den ouderdom te eeren ;
Deugd en kennis te ontzien ;
Zwakheid en vertreden onschuld
Altijd willig hulp te biën ;

Voor den meerd're 't hoofd te buigen ;
Volgen zonder tegenspraak ;
Vijanden beleefd behand'len
Zonder lust tot lage wraak ;

Voor zijn vrienden in te schikken,
Waar 't met moog'lijkheid maar kan,
En daarbij toch trouw te hand'len,
Flink en eerlijk als een man ;

Traagheid als vergif te schuwen,
En te rusten slechts als 't moet ;
Nooit de lippen te bezoed'len
Met een woord, dat schade doet ;

Zich in alles te bedwingen,
Niet het minste bij genot ;
Ongeoorloofd spel te mijden,
Vóór men er op wordt verzot ;

In gezelschap niet te spreken,
Wat een ander hind'ren mocht ;
Woord en vragen te vermijden,
Waar licht kwaad uit werd gezocht ;

Zedig, niet zijn wijsheid luchten,
Vóór men daartoe is gevraagd ;
En zich niet, om wat te schijnen,
Gaarn op vreemd gebied gewaagd ;

Fijn te zijn in keus van woorden ;
In het oordeel zacht en klaar ;
In de lofspraak niet uitbundig ;
In verklaring kort en waar ;

Aan de tafel—recht van houding,
Vroolijk van gemoed te zijn;
Beide handen bloot te houden,
Mond en wangen immer rein;

Alles t' eten, wat men aanbiedt;
Nooit door blikken te verraân,
Wat men meer of minder voortrekt;
Steeds den ander vóór doen gaan;

Niet, op wat nog komt, te letten;
Niet te smakken met den mond;
Niet te lezen; niet te fluist'ren;
Niet te draaien in het rond;—

't Lichaam in balans te houden,
En niet wagg'len onder 't gaan;
Niet te hangen bij het zitten;
Niet te leunen bij het staan;—

't Been veerkrachtig neer te zetten
Met den voet wat naar den kant;
Niet te sloffen, noch de schoenen
Af te loopen aan den rand;—

't Gansche lichaam rein te houden:
Nagels, tanden, kleed en schoen;—
Wie dit alles weet t' onthouden;
Is een man van waar fatsoen!

HET ENGELSCH VOLKSLIED.

"God save our Gracious Queen."

GOD spaar' de Koningin!
Leef, edele Vorstin!
Heil Koningin!
Schenk haar Uw gunst, o Heer!
Geluk en roem en eer;
Geef, dat zij lang regeer'!
Heil u, Vorstin!

Sta op, o Heere God!
Haar vijanden bespot,
En vel hen neer!
Vernietig hunnen raad;
Verijdel al hun kwaad,
Gij, onze Toeverlaat!
Spaar ons, o Heer!

Giet Uw weldaân, o Heer!
In stroomen op haar neer;
Stort moed haar in,
Dat zij de wet bewaar':—
Zoo bidt ons hart voor haar,
Dat God nog lang haar spaar'!
Heil, Koningin!

GODSDIENSTIGE GEDICHTEN.

SPREUKEN II.

OO gij, mijn Zoon, vernemen wilt mijn woord,
En welegt in uw binnenst' mijne reden,
Het oor wilt scherpen, dat gij wijsheid hoort,
En 't harte neigen tot verstandigheden;
Ja, zoo gij tot 't verstand de stem verheft,
En roept de wetenschap met ernstig streven,
En als een, die naar zilver graaft, beseft,
Wat schat de mijn der kennis u kan geven: —

Dan zal des Heeren vrees u duid'lijk zijn;
Gij zult tot volle wetenschap erlangen
Van 't wezen Gods, zoo glansrijk, goed en rein:
Gij zult een straal van 't hemelsch licht ontvangen!

Want wijsheid geeft de Heer; en van Zijn tong
Vloeit kennis en verstand tot wie Hem vreezen;
Hij is het schild der vromen, oud en jong,
En geeft d' oprechten een bestendig wezen.
Zijn arm leidt hen in 't pad van 't zuiverst recht,
Bewaart den weg van die Zijn heil'gen heeten;
't Verstand des rechts wordt in hun hart gelegd,
Om billijkheên en 't goede pad te weten.

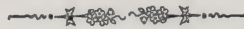
En is de wijsheid in uw hart gedaald,
De lief'lijkheid der kennis u gebleken,
Zoo zegen God voor 't licht, dat u bestraalt,
Waarbij geen schat kan worden vergeleken!

Want voortaan houdt bedachtzaamheid de wacht,
En hoedt verstandigheid uw hart en zinnen,
Om u te redden uit der boozen macht,
Der menschen, die het slechte pad beminnen.

Van hem, wiens vuile mond verkeerdheid spreekt;
En hen, die der oprechten weg verlaten;
Wier hoogste vreugde in het kwade steekt;
Die in hun binnenst' alle godsvrucht haten.
Den weg der duisternis betreedt hun voet;
Zij went'len zich in 't slijk der vuilste zonden,
En volgen 't spoor, dat verder wijken doet
Van 't pad, waarop de wijsheid wordt gevonden.

Hun hart versmaadt den Leidsman hunner jeugd;
Vergeet 't verbond, voorheen zoo vast gesloten
Met God, de reine bron van vreê en vreugd,
Van Wien zij nu voor eeuwig zijn verstooten!
Want, zie, hun paden dalen af naar 't graf,
En hunne huizen zijn de poort der helle,
Die nimmer één, die doorging, wedergaf,
Opdat hij and'ren van zijn doem vertelle.

Gebruik, mijn Zoon, dan 't licht, dat God u schenkt,
Opdat gij wandelt op het pad der goeden;
Betreed de baan des rechts, waarheen u wenkt
De wijsheid, die uw schreden kan behoeden.
De aarde, hoor het! is oer vromen buit,
d' Oprechten zullen in haar overblijven;
Zij zullen tieren als het weligst kruid;
Hun goed'ren tot in eeuwigheid beklijven!
Maar uitgeroeid wordt van deez' schoonen grond
Wie God en Zijnen dienst snood heeft vergeten;
De Heer rukt uit, dien Hij ontrouw bevond,
En zich tot trotschen opstand dorst vermeten?

SPREUKEN III.

VERS I—24.

IJN Zoon, och of gij houden woudt mijn wet,
En mijn gebod diep in uw hart bewaren;
Want vrede en rust zijn 't loon, daarop gezet;
Vermeerdering van uwe levensjaren!
Daarom, opdat de trouw u niet verlaat',
De goedertierenheid u steun' in smarte,
Zoo bind z' aan uwen hals als een sieraad,
En schrijf ze op de tafel van uw harte!
Want—wien 't gebod staat in de ziel geplant,
En dat beschouwt als 't hoogste van zijn wenschen,—
Hij vindt op aarde gunst en goed verstand
In d' oogen Gods, zoowel als die der menschen!

Vertrouw met al de kracht der ziel op Hem,
Wiens woord het richtsnoer uitmaakt van ons leven;
Wat zoudt g' u laten leiden door de stem
Van uw verstand, dat u geen steun kan geven?
Ken Hem, uw God, waar ooit zich zett' uw voet,
Zoo zal Hij weten, 't pad voor u te banen;
Vlied allen eigendunk, die dwalen doet:
Zoudt Gij uw feilbaar brein betrouwbaar wanen?
Volg liever uwen Heer in stille vrees;
Want af te wijken van het kwaad, zal wezen
Als zachte medicijnen voor uw vleesch,
Ja, zal zelfs 't merg van uw gebeent' genezen!

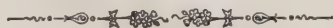
Vereer den God des zegens van uw goed,
Den Heer van d' eerstelingen uwer vruchten:
Zoo zal uw schuur, gevuld met overvloed,
De zorg verbannen, die de dwazen duchten.

Uw perskuip, tot den rand met most gevuld,
Zal, als uw loon, uw harte vroolijk stemmen;
Uw arbeid zal gedijen, en geen schuld
Aan menschen zal ooit meer uw voorspoed stremmen.

Mijn Zoon, verwerp de tucht des Heeren niet,
En kus, als Hij u slaat, Zijn roe' geduldig!
Den wijzen is kastijding geen verdriet,
Al pleit hen hun geweten ook onschuldig!
Zij weten, God bestraft, die Hij bemint;
Zijn tucht strekt hun tot heil, niet om te plagen:
Gelijk een vader 't strengst is jegens 't kind,
In 't welk hij schept het grootste welbehagen.

Welzalig is de mensch, die wijsheid vindt;
Die zich door hooger leidingen laat leeren;
Die wetenschap meer dan het goud bemint,
En boven 't zilver haar weet te waardeeren!
Want kost'lijker is zij, dan de robijn;
Dan diamanten, waarmee vorsten prijken!
Ja, wat den mensch ooit van waardij moog' zijn,
Is met de wijsheid niet te vergelijken!
Zij toont zich aan ons oog in 't lief'lijkst beeld:
Haar linkerhand biedt rijkdom aan en eere,
Haar rechter een lang leven, uitgedeeld
Aan wie haar zoekt, dat hij haar wegen leere.
Die wegen zijn vol lief'lijkheid en vreê;
Zij is de levensboom uit Edens gaarden!
Elk, die haar aangrijpt, deelt zijn ruste meê,
En zaligheid, die haar als schat bewaarden!
Door wetenschap heeft God gegrond deez' aard;
De heem'len door verstandigheid geschapen;
Zijn wijsheid schiep de wolk, met dauw bezwaard,
En kloof de diepten, die beneden gapen.

Mijn Zoon, bepeins Zijn wond'ren dag en nacht:
Wat menschenwerk zou die ooit evenaren?
Geef op bedachtzaamheid bestendig acht,
En wil de wijsheid in uw hart bewaren.
Want zij zijn 't leven uwer ziel gewis;
Een sieraad, die haar schoonheid zal vergrooten;
Zij wijzen u een weg, die veilig is,
Waarop g' uw voeten nimmermeer zult stooten.
Zelfs bij uw nederliggen waken zij,
Om allen schrik van uwe spond te weren;
Zij maken uw geweten kalm en vrij,
Zoodat gij zoeten slaap nooit zult ontberen!

L I E F D E.

LIEFDE! geur der hemelsche landouwen
Gedragen op den adem van Gods Geest,—
Gij zijt het, die ons 't meest,
Meer zelfs dan 't sterk geloof in 't harte Gods leert schouwen;
En die de dwalingen der zondaren geneest!

Kom tot ons! onze ziele staat u open;
Woon in ons! en vervul ons met dien gloed,
Waarmee God 't vroom gemoed
Als met den heil'gen brand van 't Geestesvuur wil doopen;
Die zielen tot den dienst des naasten wijden doet!

Vervul ons! maak ons uwen zin deelachtig!
Kom in ons harte, hoe door haat bevekt,
Gij, die de schuld bedekt!
En maak ons daag'lijks meer het heil indachtig,
Dat door uw godd'lijk werk op aarde wordt gewekt.

De zucht naar liefde is ons allen eigen,
En, angeblazen door haar ademtocht,
Ontgloeit straks ongezocht
De wedermin, die 't hardste hart kan neigen;
Bekeering werkend, waar kastijding niets vermocht.

De liefde volgt den zondaar op de hielen;
En, waar hij neerzigt door den last van 't wee,
Deelt zij hem troostend mee
't Geheim van Gods erbarming over zielen;
En redt hem van 't verderf, en schenkt hem rust en vreê.

Ach, waarom, broeders, schijnt ons hart bevroren?
Ach waarom, waarom zien wij niet den nood,
't Verderf, d' ellend, den dood,
Die om ons woeden, als getuigen van Gods toren,
Den mensch bezoekend, uit wiens ziel de liefde ylood?

Slechts jammer heerscht hier, afgunst, nijd, verdrukking!
't Gelaat des aardrijks is één groot tooneel van haat!
Waar men den blik ook slaat,
Geen trouw geen min, geen vreugd, geen blijde zielsverrukking;
Maar sluwheid, ondank, list, verdenking, hoon, verraad!

En toch—het gansche menschedom haakt naar liefde,
En worstelt tegen d' invloed van het gift
Van die onzaal'ge drift,
De haat,—wier werking meer dan straf de zielen griefde,
En z' onherroepelijk in 's boozen net verstrikt.

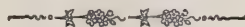
God, zijn er geen meer, die van liefde weten?
Waar zijn uw minnaars, die uit 's harten drang
Zich wijden aan 't belang
Van wie bij menschen wel, bij U nooit zijn vergeten?
Houdt onverschilligheid d' ontferming in bedwang?

Of acht Ge één enk'le deugd in d' Uwen meerder,
 Dan dat er liefde wone in hun gemoed,
 Die and'ren kleedt en voedt,
 Steunt, leidt, vermaant; hun 't lot verzacht, en eerder
 Zelf smaad en onrecht lijdt, dan broeders schade doet?

 O God, wek d' Uwen op, eer Gij rechtvaardig
 Uw volk bezoekt, en wraak neemt om de schuld,
 Zoo lang door U geduld!
 Dat elk, die God kent, toon', dat hij, zijn roeping waardig,
 Heeft kracht en gaven veil, tot d' opdracht is vervuld!

 Barmhartigheid trekt over d' aard dan henen;
 Vervult haar met den geur van 't hemelhof;
 En elke ziel vindt stof,
 Om God te danken voor Zijn engel, haar verschenen!
 En voor 't gekerm weleer, zingt 't gansche menschedom lof!

 O Liefde, hoogste deugd in 't Godd'lijk wezen!
 Kom—zie, wij wachten!—vul ons gansch bestaan;
 En wijs ons 't middel aan
 Om wel te doen rondom, en wonden te genezen,
 En allen hulp te biên, die 't juk gekromd doet gaan!

WAT IS WAARHEID?

 S daar een God, Wiens almachtswoord
 Hemel'en aard riep tot aanzijn?
 Wiens stemme, in d' eind'looze ruimte gehoord,
 Tallooze bollen zond kring'lende voort?
 Zou dat verdichtsel dan waar zijn?
 Menschen, het klinkt in mijn ooren zoo zot—
 Zegt, wat is waarheid: is daar een God?

Zou daar een God zijn, Die 't leven mij eens
Met eigen hand heeft gegeven?
Een Maker, Die kent wat op aarde krioelt;
Wat in de lucht of de wateren woelt;
Voor Wien zelfs de duivelen vreezen?
Geesten omhoog, zoo gij hoort Zijn gebod,
Zegt, wat is waarheid: een God of geen God?

Is daar een God, Die mijn gangen bestuurt,
En Die weet van mijn liggen en rijzen?
Wiens bestaan den loop der eeuwen verduurt;
Wiens woning van het eeuwige licht is ommuurd,
En Die nochtans mijn baan aan zou wijzen?
Kenniss en Wetenschap, wat is uw slot—
Wat moet 'k gelooven: een God of geen God?

Is daar een God in den hemel, Die let
Op 't need'rige bidden eens menschen,
Ja, voor een zucht het oor open zet?
Die de liefde stelt boven iedere wet
In 't voldoen aan ons heim'lijke wenschen?
Droef eigen harte, zoo vreemd aan genot,
Mag ik gelooven: er is zulk een God?

Ach, hoe slaat mij het harte zoo bang!
'k Wilde, en ik kan niet gelooven.
'k Worstel, en pijnig mij jarenlang—
Mensch, of ge wist, hoe 'k naar uitkomst verlang!
Naar een woord of een teeken van Boven!
God, antwoord zelf, en mijn angst niet bespot;
Antwoord, wat's waarheid: is er een God?

Wat is er waarheid? — een aloude vraag,
Maar nog immer beroert zij de hoofden!
Immer nog blijft ze zulk harte een plaag,
Dat zich niet losrukt van 't stof hier omlaag,
Zich niet buigt, en leert need'rig gelooven!
Wat's waarheid? — een raadsel, dat nooit werd verklaard
Aan een ziel, die zich niet wil verheffen van d' aard!

“Ikzelf,”—heeft de Heiland der wereld gezegd,—

“’k Ben de waarheid, en Ik ben het leven.”—

En geen heeft met vrucht ooit die uitspraak weerlegd !

Maar hem, die erop heeft Amen gezegd,

Heeft ze blijdschap en vrede gegeven.

Wat’s waarheid?—dat weet elke ziel, die gelooft,

En geen macht, die de vreugd van dat weten haar rooft !

Die geloofd heeft, die weet het, er is een God,

Die ’t heelal met een machtwoord kon scheppen;

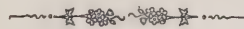
De oorsprong zijns levens, de heer van zijn lot;

De rust zijns verstands; zijn zaligst genot,

Waar de mond niet genoeg van kan reppen !

In Jezus de waarheid ! de rede ten spot—

In de waarheid het leven, en het leven in God !

J E S A J A X L I I.

WIJZE: PSALM 99.

M Zions wil zal ik niet zwijgen,

Niet stil zijn om Jeruzalem !

Tot God omhoog het oor wil neigen,

En luisteren naar mijne stem.

Tot als de glans der zon zal lichten

Haar recht en haar gerechtigheid;

En ’t duister voor de fakkel zwichten

Van ’t heil, dat haar is toegezeid !

De heid’nen zullen eens aanschouwen,

O Godsstad, uw gerechtigheid !

De Koningen, die u benauwen,

De glorie uwer heerlijkheid !

God zal u van omhoog vereeren
Met eenen grootschen, nieuwen naam,
Verkondigd door den mond des Heeren;
Verbreid op vleugelen der faam.

Gij zult een vorstenkrone wezen,
Een sieraad in de hand van God,
Tot eer van allen, die Hem vreezen;
En Zijnen vijanden ten spot!
d' Almachtige heeft u verkoren,
Te zijn een koninklijke hoed;
Tot eer en vreugd werdt gij geboren!
Zion, Gij eenzame, grijp moed!

Lang moest men u verlaten heeten!
De tijd is om! de redding naakt!
Uw land, 't verwoeste land, zal weten,
Dat God Zijn erve niet verzaakt!
'Zij is mijn lust'—zoo zal u noemen
Uw Heer, Die u Zijn liefde biedt;
't Getrouwde'—zal uw land zich roemen,
Wijl u verlossing is geschied.

Gelijk de jongeling voor 't leven
In trouw zich aan de jonkvrouw geeft,
Zóó zullen voortaan aan u kleven
Uw kind'ren, naar wier heil gij streeft!
En als in zang en vreugdetonen
Des bruijgoms vroolijkheid zich uit,
Zóó wil met vreugd God bij u wonen,
O land, Gij Zijn verkoren bruid!

Jeruzalem, Mijn trots, Mijn eigen!
'k Heb wachters op uw muur besteld,
Die dag en nacht niet zullen zwijgen,
Tot alom zij uw heil vermeld.

Gij, die des Heeren doet gedenken;
Wier hulp Hij is in angst en pijn!
Laat, daar Hij u Zijn gunst wou schenken,
Geen zwijgen bij ulieden zijn!

Neen, zwijgt niet, zwijgt niet, volk des Heeren!
Vermeedert uwer zangen tal,
Totdat Hij, om haar eeuwig t'eeën,
Jeruzalem bevest'gen zal;
Totdat Hij Zion, Zijn bevrijde,
Eens stelle tot een lof op aard;
En met haar 't volk, dat Hij geleidde,
De stammen, die Hij heeft bewaard.

De Heer heeft, naar Zijn groote ontferming,
Gezwoeren bij Zijn rechterhand:
Voortaan geniet gij Mijn bescherming,
Volk Mijner erve, en Mijn land!
Hoe zwaar u immer trof Mijn toren;
Hoe diep gij ook vertreden zijt;
Nooit eet uw vijand meer uw koren,
Of drinkt den most, door u bereid.

Hen, die den oogst des velds vergaad'ren,
Slechts hen zal hij voortaan meer voên;
Zij zullen vroolijk tot Mij naad'ren,
Met dank en prijs Mij hulde doen!
Zij zullen drinken in de hoven
Mijns heiligdoms hun kostb'ren most;
Hun mond zal mij eerbiedig loven,
Wijl 'k uit den nood hen hebt verlost!

Gaat door, gaat door de poorten allen,
Gij, kind'ren der verkoren stad!
Gaat door, gaat door!—treedt uit haar wallen;
Bereidt des Heeren volk een pad!
Verhoogt, verhoogt, en ruimt een bane!
Geen steen bemoeilijke den tocht!
Toont al het volk de zegevane;
Dat elk zie, wat de Heer vermocht!

Ziet, God heeft het alom doen hooren;
 De mare ging tot 't eind der aard:
 Ik heb mijn Zion vreugd beschoren;
 Mijn volk van rondom weer vergaard!
 Zie, Zion, zie uw heilvorst komen!
 Zijn loon is voor Zijn aangezicht.
 Hij komt! Hij komt! hebt gij 't vernomen?
 Zijn naad'ring brengt u vreugd' en licht!

 Voortaan zal 't heidendom u noemen:
 'Het heil'ge volk; de reine schaar!'—
 'Verlosten Gods,'—zal men u roemen,—
 'Door Hem gered uit elk gevaar!'—
 'Gezochte,'—dus zal men u heeten;
 Uw roem zal klinken wijd en zijd;
 Des aardrijks eind zal van u weten,
 O stad, die niet verlaten zijt!

— ❁ ❁ ❁ —

J E S A J A XL.

— ◆ —

Wijze: Old 124th. Psalms and Hymns for divine Worship No. 508.
 "Earth is the Lord's, and all its fullness His."

ROOST, troost mijn volk!—zoo zegt ulieder God;
 Spreekt naar het harte van Jeruzalem,
 En roept haar toe: Nu is uw strijd vervuld!
 Uw schuld verzoend; wijl uit des Heeren hand
 U toekwam voor uw zonde dubbel loon.

Een stem des roependen in de woestijn:
 Bereidt des Heeren weg; maakt recht een baan
 Voor onzen God in 't hart der wildernis:
 De berg word' dal; wat krom is, dat zij recht;
 En, wat er hobb'lig zij, word' een vallei!

Zóó wijk' de hindernis voor 's Heeren voet;
Want zie, Hij komt in Zijne heerlijkheid!
Hij wordt aan alle vleesch geopenbaard!
En elk, die leeft, zal nu de waarheid zien
Van wat des Heeren mond gesproken heeft!

Een stem zegt: Roept! maakt 's Heeren raad bekend!
Wat zal ik roepen?—luidt het wederwoord.
Roept: alle vleesch, hoe heerlijk, is als gras!
Zijn luister heeft noch duur, noch waarde, want
Zijn goedertierenheid is als een bloem!

Ja, alle vleesch is als de bloem op 't veld,
Die afvalt als de grasspriet is verdord.
Des Heeren Geest blaast, en al 't volk wordt gras!
Het gras verdort; de bloem valt schielijk af;
Maar 's Heeren woord blijft tot in eeuwigheid.

O Zion, die ons goede tijding brengt!
Klim op een berg; en gij, Jeruzalem,
Verkondigster van 's Heeren goede gunst!
Hef op uw stem met macht en zonder vrees;
Zegt Juda's steden: Ziet, hier is uw God!

Gij sterke, die op uwe macht vertrouwt,
Beef, want de Heere God komt tegen u!
Zijn arm zal heerschen: ziet, Hij komt met macht!
Zijn loon is bij Hem: Hij komt ten gericht;
En voor Zijn aanzicht is Zijn arbeidsloon!

Gelijk een herder zijne kudde leidt,
Verzorgt, bewaakt, bij dagen en bij nacht;
Zoo draagt de Heer Zijn lamm'ren in Zijn arm!
Hij wil ze teeder zaam'len in Zijn schoot
En zachtkens leiden al de zoogenden.

Wie mat de waat'ren ooit met zijne vuist?
En nam de maat der heem'len met de span?
Of in een drieling vatte 't stof der aard?
Wie heeft 't gebergt' gewogen in een waag,
Of in een weegschaal al der heuv'len tal?

Wie stierde ooit des Heeren hoogen Geest?
Wie heeft Hem als Zijn raadsman onderricht?
Wie gaf Hem raad tot leiding Zijns verstands?
Wie onderwees Hem in het pad des rechts,
Of toonde Hem den weg der wetenschap?

Ziet, wat de volken zijn bij Hem geacht:
Een druppel, die aan eenen emmer kleeft;
Of 't stofje, dat de weegschaal niet verzwaart.
Hij die 't heelal op 't enkel machtwoord schiep,
Strooit als dun stof de eilanden daarheen.

't Gedierte van den Libanon voldoet
Hem niet tot één brandoffer voor Zijn naam;
Ja, ook zijn woud is niet genoeg voor vuur!
De volken alle zijn als niets voor Hem:
Minder geschat dan niet en ijdelheid!

Bij wien dan, mensch, gelijkt gij uwen God?
Ja, wat gelijk'nis past gij toe op Hem?
Uw hoogste denken raakt tot aan Hem niet!
d' Onmeet'bre hemelboog is Zijne tent:
Dwaas daarom hij, die Hem bevatten wil!

De werkman maakt een beeld, met goud belegd;
De goudsmid giet er zilv'ren keet'nen toe;
Die arm is, zoekt een hout, dat niet vergaat;
Hij laat een beeld zich snijden, dat niet wankt;
Betaalt den werkman—en hij heeft een God!

Weet, weet gij niet? Hebt gij het niet gehoord?
Is 't u van den beginne niet gezegd,
Wie God is, op Wien zich uw hart verlaat?
Hebt gij der heem'len wording niet bepeinsd,
En op des aardrijks grondvest niet gelet?

Hij is het, Die daar boven d' aarde zit!
Hij, Die de heem'len spant als luchtig doek!
Ja, Die ze uitbreidt als een tent ter woon!
Hij, Die de menschen als sprinkhanen acht,
En d' aardbewoon'ren alle waarde ontzegt!

Hij maakt de vorsten dezer aard te niet!
De richters ook maakt Hij tot ijdelheid!
Als hadd' hun stam geen wortel, en geen tak,
Zóó maakt de ademtocht Zijns monds hen dor!
En als een stoppel voert de wind hen weg.

Bij wien dan, mensch, bij wien gelijkt gij Mij,
Die Mij gelijk zij?—spreekt de heil'ge Heer.
Heft uwe oogen op omhoog en ziet!
Merkt, wie rondom u 't al geschapen heeft!
Zegt dan, wien stelt gij nevens Mij, uw God?

Wie, wie dan Hij bracht 't heir des hemels voort?
Hij, Die gansch 't scheps'lendom bij name kent!—
Ten blijk der grootheid Zijner eeuw'ge kracht,
En daar niets Zijn vermogen immer fnuikt,
Wordt uit hun tal geen enkele gemist!

Waarom, o Jacob! waarom zegt gij dan,—
Ja, waarom spreekt g', ondankbaar Israel:
Verborgen zijn mijn wegen voor den Heer;
En 't recht, waarnaar mijn ziele angstig smacht,
Ontgaat de aandacht van mijn God altoos?

Weet gij dan niet? Mijn volk, ach, weet gij 't niet?
Heeft niemand ooit het in uw oor verteld,
Dat God, de Heer—Hij, Die deez' aarde schiep,
Noch mat noch moe ooit wordt van wel te doen,
En Zijne wijsheid geen doorgronding kent?

Al zijn de jongen dikwijls moed' en mat!
Al brengt hun kracht den jong'lingen geen heil!
God geeft den moede kracht, die op hem leunt;
Dengene, die in zich geen krachten vindt,
Vermeedert Hij de sterkte uit genâ?

Ja, allen zij, die wachten op den Heer,
Vinden in Hem gedurig nieuwe kracht!
Op arendsvleug'len varen zij omhoog!
Zij zullen loopen, maar geen wordt er moe!
Wand'len, maar nimmer wordt één hunner mat!

Z O N D E .

 ET lichaam gevoed,
En de zinnen gestreeld!
't Geweten geschroeid,
En het harte vereelt!

De oogen geblinddoekt;
Het hoofd afgewend
Van anderer jammer
En eig'ne ellend!

Waarschuwende stemmen
Hoovaardig veracht;
Het vonnis des harten
Moedwillig verzacht.

De zwakken vertreden;
Ellend'gen verschopt!
Den tijd'lijken zielsangst
Manmoedig verkropt!

Zichzelven een raadsel —
Het vragen vermijd
Naar waarheid of leugen,
Door trotschheid misleid.

Naar zilver gehaakt,
En het goud aangebeên;
Gewroet in het stof,
Tot de doodsdag verscheen.

Gezwelgd van den beker
Des genots dezer aard;
Maar nooit voor het eeuwige
Schatten gegaard!

In rust'loozen ijver
De oogen gediend:
In bond met bedrog,
En met valscheid bevriend.

De grootschheid des levens
Als hemel geschat:
Het vleesch nimmer moede,
Den wellust niet zat.

Op 't duister vermoeden
Der ziel niet gelet;
Tegen vrees voor de toekomst
Zich roek'loos verzet.

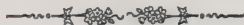
En blindelings ijlend
Ten grave gespoed;
Den rechter geloochend;
't Gericht niet vermoed!—

O zondaar, hoe treurig,
Hoe schrikk'lijk uw lot!
Hoe wreed en verraderlijk
't Aardsche genot!

't Bedwelmt voor een wijle;
Maar de roes eenmaal uit,
Zoo voelt men de werking
Van 't giftige kruid!

Dan is 't harte verstokt,
En 't geweten verkracht!
Daarbinnen heerscht wroeging
En eind'looze nacht!

En dan zucht men om 't eind
Van dit droef, aardsch bestaan!...
Maar in 't graf vangt het lijden
Des zondaars eerst aan!

WERP GEENEN STEEN.

IELE, hoor 's Heeren woord!
Steeds klinke 't in u voort
En leid' uw' schreên:—
Wat g' in de wereld ziet,
Richt en veroordeel niet:
Werp geen en steen!

Doe, wat uw Heiland deed :
Richt niet; maar stil het leed
Rondom u heen.
Waar ooit Zijn voet ook trad,
Hij, Die geen zonden had,
Wierp nooit een steen.

Zoo niet uw levenspaân
Als die uws broeders gaan,
Stel u tevreên;
Zorg, dat niet onverwacht
Nijd neem' uw ziel in pacht !
Werp geenen steen !

Of al uw hulpbetoon
Ondank u breng' als loon,
Waak in gebeên !
Licht heeft u God ontmoet
In wat de mensch u doet !
Werp geenen steen !

Zoo iemand u mishaaft,
Zich in uw oog misdraagt,—
God, anders geen
Weet, welk gevoel van plicht
Zijn doen ten grondslag ligt:
Werp geenen steen !

Wat d' een erkent als schuld,
D' ander gevoelloos duldt:
Rein is niet een !
Woont wellicht in u niet
't Kwaad, dat g' in d' ander ziet?
Werp toch geen steen !

Waagt een uit onverstand
Stout zich aan 's afgronds rand,
Hinder zijn schreên !

Red hem uit Satans klauw,
Die hem verslinden zou,
Maar werp geen steen!

En zoo hij waarlijk viel,
Pleit dan nog voor zijn ziel
Met stil geweën:
Menig, op 't vroom gebed,
Werd van den dood gered!
Weerhoud uw steen!

Weet, hield niet God uw voet,
Ras deedt ge, wat hij doet:
Let op uw schreên!
't Een is als 't ander hart:
Straks zijt g' in 't net verward!
Denk aan uw steen!

Leid g' and'ren heen tot God,
Zoo smaakt gij rein genot
Reeds hier beneên;
Maar—zoo gij u verheft,
Haast valt gij diep, en treft
Uzelf de steen!

Vlied trotsche eigenmin;
Roep and'rer oordeel in:
Laat u ontleên!
Vindt gij uw fouten groot,
Heil wordt u wis die nood;—
Nooit werpt g' een steen!

PSALM XXVII.

WIJZE: PSALM 24.

HET LIED EENS ZWERVELINGS.

IJN Licht, mijn Heil is God de Heer;
Zijn Vaderoog ziet op mij neer:
Voor wien op aarde zou ik vreezen?
De Heer is al mijns levens kracht,
Mijn steun bij dag, mijn troost bij nacht:
Zou ik vervaard voor menschen wezen?

Zoo vaak de Booze en zijn partij,
Een schaar zich kantte tegen mij,
En aankwam om mijn vleesch te eten,—
Elk een van hen stiet aan en viel:
God was de Schutsheer mijner ziel,
Die van Zijn woord Zich heeft gekweten!

Daarom staat mijn vertrouwen vast,
Al drukt mij 's menschen overlast;
Al ligt een leger om mij henen;
Al grijnst de krijg rondom mij aan,
Nauw heb ik mij met God beraân,
Of 's harten vreezen zijn verdwenen.

Eén ding heb ik van God verzocht:
Dat 'k al mijn dagen wonen mocht
Met vrede en vreugd—in 't huis des Heeren;
Daar wordt Zijn lief'lijkheid aanschouwd;
Den onderzoekenden ontvouwd,
Hoe zalig 't is, met God verkeerén!

Want zie, pas dreigt van ver het kwaad,
Of Hij, mijn sterke Toeverlaat,
Wordt zelf de hut, waarin ik schuile;
Een tent, tot redding mij beschikt;
Een hooge rots, die wankt noch wikt,
Hoe ook rondom de stormwind huile.

Ook nu zie 'k 's vijands hier rondom,
Doch God veracht hun sterken drom,
En zal opnieuw mijn hoofd verhoogen !
Ik zal, gespaard, met psalmgeklank
Toetreên met 't offer van mijn dank,
En zingen 's Heeren alvermogen !

Almachtige, merk op mijn lot !
Als 'k roep, hoor mijne stem, o God !
O antwoord mij, wees mij genadig !
Mijn oog is vast op U gericht;
Gij zegt:—"Zoek trouw Mijn aangezicht!"
'k Zoek, Heer, Uw aangezicht gestadig !

Verberg van mij Uw blik toch niet;
Stort Uwen knecht niet in 't verdriet,
Door U in toorn van hem te keeren.
Verlaat mij niet, o helpend God !
Gij zijt mijn Heil; beschik het lot
Van hem, die U niet kan ontberen.

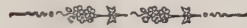
Want zie, als balling zwerf ik rond;
'k Ben vreemd'ling op mijn eigen grond;
Mijn ouders hebben mij verlaten.
Ik vlucht tot U in mijn verdriet !
Ach, neem mij aan; verstoot mij niet:
Wat buiten U zou mij nog baten?

Heer, maak mij Uwen weg bekend:
De vijand loert op mijn ellend,
En spiedt bij dag en nacht mijn gangen.
Ik weet niet, waar zijn strikken staan;
O, laat op 't rechte pad mij gaan—
Mijn hart voelt zich door schrik bevangen.

Geef mij niet in der haat'ren macht;
Blusch mijne lamp niet uit in nacht,
Want hun getuigenis is logen.
Hun mond blaast wrevel uit en haat:
Maak mij niet 't voorwerp hunner smaad,
Gij, Die geen onrecht kunt gedooogen !

Wordt God verheerlijkt in het graf?
Of is des menschen leven straf,
Dat hij hier 's Heeren gunst zou derven?
Waar' ik des goeden ongewis,
Dat levenden beschoren is,
Die twijfel waar' mij meer dan sterven!

Wacht op den Heer in al uw smart,
Gij vromen; en ook gij, mijn hart,
Wacht slechts op Hem, Hij zal u sterken!
De lijdzaamheid verkeert in kracht
Bij elk, die moedig op God wacht.
Wacht dan, o mensch, bij al uw werken!

PSALM CVII.

WIJZE: PSALM 150.

DOFT den Heer! want Hij is goed!
Dankbaar prijz' Hem ons gemoed!
Hem, Wiens goedertierenheid
Standhoudt tot in eeuwigheid!—
Dat nu de verlost schare,
Door Zijn hand van 't juk bevrijd,
Toegebracht van wijd en zijd,
Kondige die blijde mare!

Uit het Westen en het Noord
Wordt des Heeren lof gehoord;
't Verre Oosten en de zee
Juichen, prijzen, danken mee!
Zij, die hong'rig ommezwierven,
Dorstig in de wildernis,
Waar geen stad ter woning is,
Zingen 't heil, dat zij verwierven!

Toen hun ziel door 't leed verging,
Toen hen angst en schrik beving,
Toen benauwdheid prangde 't hart,
Hoorde God de kreet der smart;
Redde hen uit al hun vreezen;
Toonde hun een veilig pad;
Bracht hen in een vaste stad;
Wilde zelf hun schuilplaats wezen!

Menschenkind'ren, looft den Heer
Voor Zijn goedheid, keer op keer
U betoond in 't bangst gevaar,
Meldt Zijn wond'ren altegaâr!
Hij heeft 't dorstig hart verzadigd;
Hong'rigen vervuld met goed;
Elk de smart en 't leed verzoet;
Allen, allen beweldadigd!

Hun, wie donkerheid omgaf—
Schaduwen van dood en graf—
IJz'ren band eng hield omkneld,
Die verduurden wreed geweld,
Wijl zij wederspannig waren
Tegen 's Allerhoogsten raad,
Hand'lend Zijn gebod met smaad,—
Liet Hij moeite wedervaren.

Hij vernederde hun hart
Door veel zwarigheid en smart;
Bracht door diepen val z' in nood,
Waaruit niemand hulpe bood.
Doch, als in het bangst van 't lijden,
Afgemat door 't prangend lot,
Zich hun stem verhief tot God
Wild' opnieuw Hij hen verblijden.

Hij zond hun het vroolijkst licht;
Waarvoor elke schaduw zwicht!
Koop'ren deuren zijn niet meer!
d' IJz'ren grend'len brak de Heer!
Dies loov elk Zijn wonderdaden;
Dies word' over d' aard verbreid
's Heeren goedertierenheid,
Waarmee zij zijn overladen!

God verwerpt der zotten paân;
Plaagt hen om hun euveldaân;
Van hun spijsze gruwet hun ziel,
Wijl verschrikking op hen viel.
Doch als z' aan de doodspoort stonden,
Schreeuwden in hun angst tot Hem,—
Nam Hij acht op hunne stem,
Dat zij hulp en redding vonden.

Dank aan God vervull' hun mond,
Die Zijn woord ter heeling zond;
Hunne ziel bepeinz' voortaan
't Wonderwerk door God gedaan!
Hij verhief hen uit hun kuilen:
't Offer brande tot Zijn lof!
God gaf ruime juichensstof;
Dies zij dankbaar bij Hem schuilen.

Zij, die varen op de zee,
Zien Gods wonderwerken mee;
Die zich wagen op het diep
Schouwen, wat Zijn hand daar schiep!
Handel drijvend op de waat'ren,
Zwalkend van het Noord naar 't Zuid,
Hoort hun oor in 't stormgeluid
's Scheppers eeuw'ge glorie schaat'ren.

Als Hij spreekt, brult de orkaan;
Golven gaan als bergen staan;
't Schip, nu rijzend tot de wolk,
Smakt straks neer in 's afgronds kolk!
En, dus dansend op de baren,
Wagg'lend als een dronkaard doet,
Smelt hun ziel; vergaat hun moed;
Laten z' al hun wijsheid varen.

Doch bij 't grijnzen van den dood
Tot God roepend in hun nood,
Heeft Hij reddend hen verhoord:
Wind en golf zweeg op Zijn woord!
God wou lief'lijk hen verblijden;
En, nu geen gevaar meer dreigt,
't Stormgeloof eerbiedig zwijgt,
Ter gewenschte haven leiden,

Dat hun ziel den Heer dan prijz'
Voor Zijn hulp en gunstbewijs;
Dat Zijn macht door hunnen mond
Aan al 't menschedom word' verkond!
Dat zij Zijnen roem verhoogen,
Waar zich 't volk van God vergaart;
Dat ook d' oudsten word' verklaard
't Werk van 's Heeren alvermogen!

Dat God 's menschen schuld bezoek',
Zucht het aardrijk onder vloek:
Watertochten stelt Zijn hand
Tot een streek van dorstig land!
De rivieren zijn woestijnen!
't Vruchtbaar land wordt zoute grond!
't Volk, dat trotsch Hem wederstond,
Doet de druk Zijns toorns verkwijnen.

Maar het woeste, heete zand
Wordt een vruchtbaar bronnenland
Voor de godgetrouwe schaar!
Hongerigen wonen daar:
Bouwen, planten ongehinderd,
Oogsten meer dan wordt verteerd!
Ook hun eigen kring vermeêrt,
En hun vee wordt niet verminderd!

Doch vergeten zij hun God,
Zoo verandert Hij hun lot:
Kwaad en droef'nis drukt hen neer;
Ook hun aantal mindert weer,
Smaad wordt op hen uitgegoten;
Ja, de prinsen van hun grond
Zwerven in woestijnen rond,
Beî door God en mensch verstooten.

Maar hij, die in nooddruft smacht,
Doch zijn hulp van God verwacht,
Vindt verhooging uit den druk!
't Vrome volk ziet zijn geluk;
Juicht, als hij zijn schat kan zaam'len;
Als zijn huis als kudden wast!
Maar de booze staat verrast;
Vindt van spijt geen woord te staam'len.

Al wie wijs is, neem' dit waar:
's Heeren doen is wonderbaar!
Elkeen lette met verstand
Op de werken Zijner hand!
's Heeren liefde vult de aarde
Met Zijn goedertierenheid,
Die Hij elkeen heeft bereid,
Die getrouw Zijn wet bewaarde.

P S A L M X X X I V .

WIJZE: PSALM 42.

HEER, mijn God, U wil ik prijzen;
Nooit wijk' van mijn mond Uw lof:
Talloos zijn Uw gunstbewijzen,
Maatloos is mijn dankensstof.
In den Heer roemt zich mijn ziel!
Al wie need'rig voor U kniel',
En zachtmoedig zich laat leiden,
Zal zich eens met mij verblijden!

Komt, gij vromen, komt te zamen!
Maakt den Heere met mij groot!
Op mijn bede sprak Hij 't Amen;
Redde mij uit vrees en nood,
'k Knielde voor Zijn aangezicht;
Biddend zocht ik troost en licht;
Maar het antwoord op mijn klachten
Overtrof mijn stoutst verwachten!

Of al 't angstgeroep der vromen
't Bruisen van den vloed gelijk',
Die, gevoed door regenstroomen,
Woedend aanstormt op den dijk,—
Schaamte is vreemd aan 't aangezicht,
Dat zich houdt naar God gericht!
Laat ons vrij om uitkomst vragen:
Hulp zal op ons bidden dagen!

Al gij zieken, zwakken, armen,
Die uw dagen zuchtend slijt,
Twijfelt niet, er is erbarmen
Voor wie stil den Heer verbeidt.

Deze ellend'ge riep tot Hem:
Aanstonds hoorde God zijn stem,
En, verlost uit al zijn banden,
Brengt hij dankend offeranden.

Vrome harten, acht u veilig!
Weet gij niet, dat dag en nacht,
's Heeren Engel, sterk en heilig,
Bij Zijn kind'ren houdt de wacht?
Geen gevaar naakt ooit uw tent:
God houdt 't oog naar u gewend;
Op was list de booze broede,
Veilig zijt g' in 's Heeren hoede.

Komt, aanschouwt en smaakt, getrouwen;
Ondervindt, dat God is goed.
Zalig zij, die op Hem bouwen,
Wel dien, die Hem hulde doet!
Heil'gen, weet, dat wie Hem mint,
Schat op schatten in Hem vindt;
Geen gebrek wordt ooit geleden
Door wie 't rechte spoor betreden!

't Ondier, hunk'rend om te slachten,
Hongert tevergeefs naar bloed;
Maar die stil den Heer verwachten,
Derven nimmer eenig goed.
Volk des Heeren, hoopt, gelooft:
Schuts en hulp is U beloofd!
God weet 't Zijne te beschermen,
Zijner kind'ren zich te ontfermen.

Kind'ren, komt, wilt naar mij hooren:
'k Leer u 's Heeren vrees verstaan;
't Heil, waartoe wij zijn verkoren;
't Pad, waarop wij veilig gaan!

Al wie lust ten leven heeft,
Wie naar lange dagen streeft,
Dat hij 't goede moog' aanschouwen—
Leer' Gods wetten onderhouên.

Voor bedrog hoed uwe lippen;
Uwe tong bewaar van 't kwaad;
Nooit moog' u een woord ontglippen
Van verachting, spot of smaad;
Wijk van 't kwade naarstig af,
Dat u nooit dan wroeging gaf;
Wil naar vrede zoeken, jagen;
En in 't goeddoen nooit vertragen.

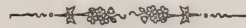
d' Oogen Gods zijn op de Zijnen:
Der rechtvaardigen geschrei,
d' Angstkreet der verdrukten kleinen
In Zijn ooren, antwoordt Hij;
Maar wie 't kwaad genegen is,—
Opdat zijn gedachtenis
Sterve, ziet de hand des Heeren,
Strijdend tegen hem zich keeren.

Ja, zij roepen, en in liefde
Hoort Hij, Die hun angst aanschouwt;
Hij neemt weg, al wat hen griede,
Redt hen uit wat hen benauwt.
Den gebrokene van hart
Is de Heer nabij in smart;
En die mat zijn en verslagen,
Richt Hij op in welbehagen.

Vele zijn de tegenspoeden
Der rechtvaardigen op aard:
d' Arm des Heeren redt de goeden
Uit den druk, die hen bezwaart.

Hij bewaakt hen op hun schreên,
Van hun beend'ren breekt niet één!
God bewaart al wie Hem vreezen;
Wil hun hulp en sterkte wezen.

't Opzet, dat de boozen voeden,
Wordt hunzelve 't meest tot straf;
God wil Zijne kind'ren hoeden;
Eischt voor 't kwaad voldoening af,
Dat hun hier te beurte viel!—
Knechten Gods, Hij redt uw ziel!
Allen, die op Hem vertrouwen,
Zullen straf'loos Hem aanschouwen.

PSALM CII.

WIJZE: PSALM 119.

HEER! hoor mijn gebed; laat mijn geschrei,
Mijn angstig roepen tot Uw troon genaken;
Mijn God! verberg Uw aanzicht niet voor mij;
Laat mijn benauwdheid U het harte raken;
Verhoor mij haastig, Gij, Die ziet, wat 'k lij'!
Laat mij ter hulp Uw machtig' arm ontwaken!

Want mijne dagen zijn als rook vergaan,
En als een haardvuur uitgebrand mijn beenen;
Als dorrend gras dreigt 't wee mijn hart te slaan;
De lust tot spijs of drank is mij verdwenen;
Mijn vleesch slinkt weg, en kleeft mijn beend'ren aan,
Van wege al mijn zuchten en mijn weenen!

Ik ben gelijk een roerdomp der woestijn;
'k Ben als een steenuil in verlaten streken;
Als op het dak het eenzaam vogelkijn,
Zóó waakt mijn ziel, wijl hulp en troost m' ontbreken;
Ik hoor hen smaden, die mijn haat'ren zijn,
En zweren, om hun woede op mij te wreken.

Want Uw verstoordheid maakt mijn brood tot asch;
Mijn drank meng 'k met mijn tranen om Uw toren!
Hij, door Wien 'k uit het slijk verheven was,
Wierp mij weer neer—ik voel mij als verloren;
Mijn dagen zijn een schaduw—'k dor als 't gras;
Ach Heer, schenk mij Uw hulp gelijk tevoren!

Gij, onze God! Gij blijft in eeuwigheid;
Uw grootheid wordt door elk geslacht vernomen.
Sta op; doe wel aan Zion, want de tijd,
't Bestemde uur ter redding is gekomen!
Hoor, hoe Uw volk voor hare steenen pleit;
Haar gruis wekt meêlij op in 't hart der vromen.

Uw Naam wordt door al 't heidendom gevreesd;
Uw heerlijkheid door hen, die d' aard regeeren;
Als God Zijn stad ter hulp zal zijn geweest;
Gebleken is de heerlijkheid des Heeren;
Zich wenden zal tot wie, bedrukt van geest
En gansch ontbloot, zich smeekend tot Hem keeren.

Gods daden worden voor het nageslacht
Beschreven, opdat zij den Heere loven;
Wijl Hij ons uit Zijn tempel heeft gedacht,
En op deez' aard' in gunst geschouwd van boven;
Op 't zuchten der gevang'nen heeft geacht,
En den verdoemden vrijheid wou beloven.

Dies maak' een elk den naam des Heeren groot,
En meld' Zijn wonderdaân op Zions wallen!
Wijl Hij ons redding schonk uit angst en nood,
Moet van Zijn lof Jeruzalem weerschallen;
Wanneer de koninkrijken in haar schoot
Zich zaam'len, om den Heer te voet te vallen.

Hij heeft mijn kracht op 't reispad doen vergaan;
Den draad mijns levens schielijk afgeweven.
Ik zeide: Heer, zie in ontferming m' aan;
Neem mij niet weg in 't midden van mijn leven!
Gij, Die van eeuw tot eeuw zult voortbestaan,
Wil mij de mate mijner dagen geven.

Gij hebt in d' aanvang onze aard gegrond;
De heem'len zijn het kunstwerk Uwer handen.
Gij schiept ze op het machtwoord van Uw mond:
Op Uw bevel zal alles weer verbranden;—
Maar, schoon die ook verouden elken stond,
De tijd kan U niet aan het leven randen.

Gelijk een kleed verandert, wat bestaat,
En zal zijn vorm en schoonheid niet herkrijgen;
Maar Gij blijft God, wat om U ook vergaat;
Uw jaren zullen niet ten einde neigen.
Uw knechten wonen veilig; en hun zaad,
Door U beschermd, zal geen verstoring dreigen!

PSALM CIV.

WIJZE: PSALM 98.

MIJN ziel, verhef uw lofgezangen
Tot God, den grooten Opperheer!
Hij is met majesteit omhangen;
Zijn heerlijkheid straalt op ons neer!
Hij is door 't glansrijkst licht omgeven!
Hij heeft, tot voorhang Zijner tent,
Het luchtig wolkgordijn geweven
In 't ruim, van 't een tot 't ander end!

De balken, die Zijn woonsteê schragen,
Zijn in der waat'ren vloed gezet;
Hij kiest het wolkenheir ten wagen;
De wind leent vleug'len aan Zijn tred!
De eng'len, die Zijn woord verkonden,
Maakt Hij tot geest en vlammend vuur!
Die op haar vesten d' aard kon gronden,
Bevestigt haar; bepaalt haar duur!

Deez' aard staat eeuwig onbewogen,
Al dekt haar d' afgrond als een kleed.
Gij hadt met water z' overtogen,
Dat 't hoogst gebergt' verzinken deed.
Maar vluchtend, toen Uw donders klonken;
Bevreesd voor 't schelden van Uw mond;
Verrees de berg, de dalen zonken,
Ter plaats, door U voor hen gegrond.

De waat'ren bindt G' aan vaste kringen;
De vloedten dekken d' aard niet meer!
De bronnen, die aan 't dal ontspringen,
Gaan in 't gebergte heen en weer.
't Gediert' des velds komt zich daar laven;
d' Ontemb're ezel zelfs van 't woud
Geniet er vroolijk 's hemels gaven
Met 't kweelend vogeltje in 't hout.

God drenkt den berg met Zijne drupp'len;
Onz' aard' wordt uit Zijn hand gevoed.
Het veld, waarin de kudden hupp'len,
Biedt gras en kruid in overvloed!
Den menschen geeft Hij brood tot spijsze;
De wijn, die glans brengt op 't gelaat,
Verheugt hun hart, dat elk Hem prijze
Voor Zijne zorg, die ons verzaadt!

De planting van de hand des Heeren,
Het ceed'renwoud van Libanon,
Vindt door Gods zorg al haar begeeren
In zonneschijn en koele bron.
Daar ziet men reigers vreedzaam wonen
Met 't klein gevogelte vereend;
De gems zwerft op der bergen kronen;
't Konijn schuilt in 't gekloofd gesteent'.

God stelt der maan gezette tijden,
De zon weet haren ondergang!
Zijn wetten houden 't licht gescheiden
Van 't nacht'lijk duister, zwart en bang!
Nauw breidt zich 't nachtfloers over d' aarde,
Of 't wild gediert' treedt hunkrend uit,
Opdat het brieschend voedsel gaarde
En God beschikt aan elk zijn buit!

Doch, staat het daglicht door te breken,
Zoo haasten zij zich naar hun krocht;
Zij gaan zich in hun hol verstoppen,
En sluim'ren na den langen tocht.
Dan keert, met dankbaarheid in 't harte,
De mensch verkwikt tot d' arbeid weer,
En legt, vermoeid door zorg en smarte,
Zich 's avonds weer ter ruste neer.

Hoe groot, o Heere, zijn Uw werken,
Uw wijsheidswond'ren altemaal!
Uw teed're zorg heeft nergens perken,
En Uw voorzienigheid geen paal!
De schepping juicht U blijde tegen,
En zoekt, hoe best z' U loven zal;
De aard' is vol van Uwen zegen!
Uw goed'ren vullen 't groot heelal!

Hier bruisen d' ongemeten vlooden
Met al hun wriemelend gediert',
Welks aantal niemand kan bevroeden,
Schoon 't door Uw almacht wordt bestierd!
De schepen zwalken op de baren;
De monsters spelen in het diep;
Elk wacht gedwee, om spijs te gâren,
Op God, Die hen in 't aanzijn riep.

De oop'ning Uwer hand brengt leven;
Hun vroolijk spel vervult den vloed!
Verbergt Gij U, Gij doet hen beven,
En schrik vervangt hun dart'len moed!
Neemt Gij hun adem weg, zij sterven;
Een ieder keert terug tot 't stof;
Uw Geest doet and'ren 't leven erven;
Vernieuwt de schepping tot Uw lof

De macht en heerlijkheid des Heeren
Besta tot in der eeuwigheid!
Hij, Wien al 't scheps'lendom moet eeren,
Zij in Zijn eigen werk verblijd!
Aanschouwt Hij d' aard, in toorn ontstoken,
Zoo beeft z', en siddert op haar baan;
Eerbiedig staat 't gebergt' te rooken,
Tast Hij het met Zijn ving'ren aan.

Ik zal den Heer mijn psalmen schenken;
Hem loven, terwijl ik nog ben!
'k Zal zoet zijn daden overdenken,
En mij verblijden, wjl 'k Hem ken!
De zondaar wordt van d' aard verdreven;
De goddeloozen zijn niet meer!
Maar die God vreezen, rekt Hij 't leven:
Looft, hallelujah! looft den Heer!

GEDACHTE AAN DEN DOOD.

R is stilte,

Er is rust,

Zachte rust in 't graf;—

Want daar legt de moede,

De strijder voor 't goede,

Want daar legt de pelgrim den last eind'lijk af.

Er is vreugde

En vrede,

Stille vreê in de groef;

Herstel beidt den lijder,

En loon wacht den strijder,

En blij straalt het oog, hier op aard vaak zoo droef.

Er is uitzicht,

En hope,

Blijde hoop in den dood:—

Het weerzien daarboven

Schenkt hun, die gelooven,

Meer vreugd, dan het saâmzijn op aarde ooit bood.

De Heiland,

De Trouwe,

Verbeidt ons in 't graf:—

Het stof moet ons dekken,

Maar Hij zal ons wekken,

En 't leven vangt aan, dat Zijn sterven ons gaf.

Nu rust ook

Mijn hart in

't Gezicht van den dood!

Geen straf op de zonden

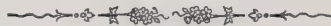
In 't graf wordt gevonden,

Maar lief'lijker rust, dan het leven ooit bood.

De kwellling,
De moeite,
Haar einde hier vindt:—
Der zonde gestorven,
De reinheid verworven,
Leef 'k eeuwig bij Hem, Dien mijn ziele bemint!

Het leven
Zij moeilijk,
Het scheiden vall' zwaar—
De lichtende kust
Des lands mijner ruste
Vervroolijkt het hart hier, als waar' ik reeds dáár!

De wiss'ling
Des lots maakt
Te korter de tocht!
Dies vreugde en lijden
Gelijk mij verblijden—
Een wijl nog, en 'k erve het land, dat ik zocht!

AANSCHOUWT DE LELIËN.

AANSCHOUWT de leliën des velds
En merkt op, hoe zij wassen!
Geen zachte schoonheid die met haar
In vergelijk zou passen!

Z' arbeiden en ze spinnen niet;
Ze kennen moeit' noch zorgen;
Toch werd nooit 't edelst der natuur
In teerder kleed geborgen.

Zelfs Salomo in heerlijkheid,
Nauw denkbaar, onbeschreven,
Droeg nooit als deze bloem een kleed,
Haar door Natuur geweven.

Het smet'loos wit der leliekroon
Ontvouwt zich in 't verborgen:—
Het vocht der aard, het licht der zon,
Den dauwdrop van den morgen,

Niets boven dit begeerde z' ooit:—
De schoonheid is bescheiden!—
Ook mensch'lijk toezicht ziet men haar
Schroomvalliglijk vermijden.

Elk hart, dat ooit op aarde zich
Als edel onderscheidde,
Verraadt de leliënnatuur
In pracht en ootmoed beide.

Het leeft in stille eenvoudigheid,
En leent zich aan Gods harte;
't Verstond zijn eigen schoonheid nooit
En vindt in lof slechts smarte.

Het tiert het weligst in 't alleen,
Waar het Gods stem kan hooren;
Want ijd'le praal en menschenroem
Kon nooit zulk hart bekoren!

Heer, maak mij meer dier bloem gelijk,
Die G' ons ten voorbeeld stelde;
Dat ik, als zij, nooit eigen roem
Maar steeds Uw eer vermelde!

V O L G M I J !

LS ik in stil gepeins mijn ziel zich op voel heffen ;
Wanneer mijn hart verlangt, te spreken met zijn God ;
Als kerkklokgalmen zoet van Boven 't oor mij treffen,
En 'k vroolijk opwaarts zweef in 't allerreinst genot ;

Als ik voor 's Heeren troon een wijle mag vertoeven ;
Vol liefde mijnen God in 't hemelsch aanzicht staar ;
Zijn stem vergevend hoor, en wat ik moog' behoeven,
Mij ruim voel toegedeeld door den Alzegenaar ;

Als 'k 't aardsch met d' aard vergeet, en in des hemels zalen
Bewond'rend ronddwaal, en de werk'lijkheid geniet,
Die eind'loos overtreft het schoonste der verhalen
Van 't rijk des vredes, waar ellend' is noch verdriet ;

Dan is 't mij soms gebeurd, dat in die schoone dreven
Een stem mij tegenklonk, welluidend zoet en zacht,
Maar die mij onrust bracht, en 't harte mij deed beven :—
“Dit land is niet uw thuis ! hebt gij dat wel bedacht ?

“Deez' schoonheid is te rein voor ongewijde oogen ;
“Te heilig deze grond voor uwen aardschen voet ;
“Uw adem zou de lucht besmetten in deez' bogen,
“Waar slechts hij toeven kan, die 't kwade niet meer doet !”

En droef zat ik dan neer ; en met mijn heete tranen
Ontheiligde het oord, waar eeuw'ge vreugde woont !
Mijn blik zocht rond naar Hem, Dien wij zoo ver soms wanen,
Maar Die in 't eigen hart van Zijne kind'ren troont.

Hij komt !—Hij nadert !—'k Val aan Zijne voeten neder ;
“Mijn Heiland !”—klinkt mijn stem—“verklaar mij Uwen wil !
“Als 't zijn kan, laat mij hier—en anders, zend mij weder
Naar d' aard, en maak m', U wachtend, gelaten, kalm en stil !”

“ “Mijn kind!” ” — luidt 't antwoord, — “ “weet, dat al des hemels zegen
“ “Uw deel wordt, zoo gij ginds op aarde uw tijd volbrengt.
“ “'k Geef u een enkel woord: Volg mij! — Op al uw wegen
“ “Zij dat u tot een borg, dat Jezus aan u denkt!” ” —

Zoo heb ik dan een pand voor 't leven meegekregen!
En goed onthoud ik 't woord, en wel heb 'k 't overpeinsd.
Nu bracht zijn wonderkracht mij overvloed'gen zegen,
En dan weer was 't zóó hard, dat 'k ben teruggedeinsd!

Volg Mij! — volg Jezus! — volg Hem naar de poort des Hemels!
Maar volg Hem door woestijn en woud en plas en poel,
Door gloeïnden zonnebrand, door 't dichtst des strijdgewemels,
Door zwart' en bangen nacht, steeds rechtaf op het doel!

Volg Mij! — Ik heb u lief; en gij toch mint mij weder?
Gij immers zijt Mijn kind? — Welnu dan, blijf op aard:
Blijf in Mijn plaats, en hoed Mijn lamm'ren, jong en teeder;
Blijf er met vreugd', en leid Mijn schapen hemelwaart!

Heer Jezus, 'k zeg U dank: ik heb Uw stem vernomen;
Ik heb Uw wil doorzien, Uw plan met mij verstaan!
De reis zal lang zijn om van d' aard tot God te komen,
De levensweg wellicht door woeste oorden gaan; —

Te scheiden van deez' aard waar' mij wel ver het beste,
Maar 't blijven zoete plicht, om 's zwakken broeders wil!
Met vreugd neem ik 't besluit, het tijdperk, dat mij reste,
Te wand'len met mijn kruis, geloovig, moedig, stil!

Ik ben verzoend met d' aard, nu 'k weet, dat mijn vertoeven
Door Jezus wordt beschouwd als 't volgen van Zijn woord!
'k Wil werken voor mijn Heer! nooit zal mij dat bedroeven!
Door smart en lijden zelfs word 'k daarin niet gestoord!

Om 's Heeren wil te doen mag ik op aarde blijven —
Mijn ziel, dat is een eer! Gods heerlijk werk is 't Uw'!
Grijp moed dan! laat 't besluit altijd uw krachten stijven:
Ik volge mijnen Heer! 'k doe 't daag'lijks! 'k doe het nu

Heer Jezus, sta mij bij, voortaan met vol vertrouwen
Omhoog te zien tot U: dat 't leven lichter zij!
Neem mijn bezorgdheid weg! Doe m' immer hierop bouwen:
Ik volg mijn Heer!—al 't andere doet Hij!

ACH, WAAR' IK REIN!

ZIELE, wat is u?

Waarom onrustig?
Ben ik mijzelf wel?
O wonder gevoel!
Moe, en gejaagd toch,
Angstig, onlustig;
Immerdoor strevend
En—missend het doel!

Godes getuigenis
Ligt op mijn ziele
Loodzwaar haar drukkend;—
De blijdschap is heen!
Redding verschijnt niet,
Of biddend 'k ook kniele—
God! of Uw licht me
Een oogwenk verscheen!

Zijt Gij verborgen,
Troost van mijn leven?
Zijt Gij verdwenen,
Onwrikbare rots?

Heiland omhoog, heeft
De macht U begeben,
Zielen te sterken ;
Uw woorden ten trots !

'k Voel mij bezoedeld ;
Besmet zijn mijn kleeren ;
Vuil is mijn lichaam ;
Onrein mijn gewaad.
't Dolkmes der zonde
Kan ik niet weren,
Waarmee de Booze
Wonden mij slaat.

Beeld doemt na beeld op
Uit het verleden ;
Droomen verschrikken de
Rust van den nacht :
't Kwaad van voorheen wordt
De wroeging van 't heden !
Satan belaaft m', en—
'k Voel m' in zijn macht !

Vraag ik mijn harte,—
“ Wat deert u ? O zeg mij ! ”—
Klinkt bang het antwoord :
“ Onrein, ach onrein ! ”
'k Buk onder 't wee, ik
Vertwijfel, en leg mij
Neer in het stof—zou
Daar uitkomst nog zijn ?

Ach, waar' ik rein ! God
Erbarm U, zend neder
Eén straal van hoop, ik
Verga, ik verga !

'k Voel niets ik zie niets!
Geef vrede mij weder!
God, tegen hoop, hoop
Ik nog op gena.

Ach, of ik rein waar'!
Of ik mijn' zonden
Afschudden konde,
Als 't stof van een kleed!
Haat ik niet 't kwade?
Wie kan doorgronden,
Waarom ik dan 't goed voor
't Gevloekte vergeet?

Onrein! onrein! ja
Van hoofd tot de voeten!
Onrein! onrein! van
De wieg tot het graf!
Ach, God, hoe zou 'k voor
Mijn schulden ooit boeten,
Zoo mij Uw liefde
Geen kwijschelding gaf?

Och, waar ik rein toch!
Mijn hart is zoo moede:
Moede van 't onrecht en
Mat van het kwaad!
Trek mij tot U heen, o
Bron van het Goede!
Bind zóó m' aan U, dat
'k U nooit weer verlaat!

R O E M.

K ben een Christen!—ja, 'k wil het weten!

'k Noem mij naar Jezus, en roem in die eer!
Wie zou het hooge onderscheiding niet heeten,
Dienstknecht te wezen van zulk eenen Heer?

Dienstknecht!—ook Vriend, ja, en Broeder zelfs noemt Hij
Al wie oprecht aan Zijn dienst zich verbindt!
Komt men beladen met schuld—die verzoent Hij;
Vreed' is het eerst, dat de ziel bij Hem vindt!

Ik ben een Christen!—mijn mond heeft 't beleden;
God is getuige geweest van mijn keus!
Wat ik toen uitsprak, herhaal ik nog heden;
Ik ben een Christen!—blijft eeuwig mijn leus.

Wereld, wat zoekt g' in mijn wezen naar trekken,
Overgebleven uit 't zondig voorheen?
Waarom toch wilt gij mijn zwakheên ontdekken?
Waarom bespiedt gij aanhoudend mijn schreên?

Baart u mijn misstap laaghart'ge voldoening,
IJdel is 't opzicht, dat g' over mij houdt:
Van alle schuld vind ik volle verzoening,
Wijl mij mijn zonde van harte berouwt.

Ik ben een Christen!—och, of ge 't kondt weten,
Wereld, hoe innig gelukkig ik ben!
Nooit kunt g' uw schatten, uw heerlijkheid meten
Met wat 'k geniet, sinds ik Jezus erken!

Ik ben een Christen!—een krijgsknecht voor 't goede:
Geen dag vergaat zonder moeite en strijd!
Maar dreigt er nood—waar ik minst het vermoedde,
Sterkt mij mijn Heer met geduld en beleid.

Ik ben een Christen!—vandaar dat voor 't leven
Hier en hiernamaals, naar lichaam en ziel,
Jezus, de Trouwe, mij alles wil geven:
'k Rust dus in Hem, wat te beurte mij viel!

Ik ben een Christen!—'k wil nederig wand'len;
Ootmoed past 't meest aan wie alles bezit.
Als mij bevolen wordt, zóó wil ik hand'len,
Steeds zonder schroom, of de wereld al fit!

Wereld, o staak er uw nietig beschimpen!
Niet gij, maar ik kom tot blijdschap en rust!
Als gij in smarten der hel eens zult krimpen,
Baadt mijne ziel zich in hemelschen lust!

Ik ben een Christen!—en zóó wil ik sterven,
Na het gehoorzaam voldoen aan mijn plicht;
Zóó, uit genade, den hemel beërven,
't Oord, mij bereid in het eeuwige licht!

ALS IK EENS NIET WEER WAKKER WERD.

ENS had ik mij, van 't werken moe,
Tot sluim'ren neergeleid,
Toen mij een stem kwam storen,
Zacht lisp'lend in mijn ooren:—
“Zeg, zoo g' eens niet meer wakker werdt!
“Hebt g' u wel voorbereid?—
—“Gij luikt het oog tot diepe rust,
“Die zoet u tegenlacht;
“En waagt u zonder schromen
“In 't wonderland der droomen;
“Maar als g' eens niet weer wakker werdt,
“Wat dan? Hebt ge 't bedacht?

—“ Den heelen dag door zwoegdet gij,
“ De avond vond u moe;
“ Het hoofd werd dof en zwaarder,
“ Der oogen licht onklaarder —
“ Maar zoo g' eens niet weer wakker werdt,
“ En 't wist—sloot gij ze toe?”—

Ik peinsde na, en overdacht
Den inhoud van dat woord;
Maar wat ik overlegde,
Het zonderling gezegde:
“ En als g' eens niet weer wakker werdt!”—
Klonk in mijn oor nog voort.

En sedert hoord' ik menig keer
Den klank dier zachte stem:
Of d' arbeid haar ook suste,
Zoodra 'k mij lei ter ruste
Was 't weer: “Als g' eens niet wakker werdt!”—
Met d' eigen kracht en klem!

En elk hoort haar, die luist'ren wil;
Elk maant zij tot zijn plicht;
Want God wil, dat men 't wete,
En 't nooit één dag vergete,
Dat, wie eens niet weer wakker werd',
Moet staan voor het gericht!

Daarom leg 'k iedren dag den last
Des kwaads aan Jezus' voet;
Want zonder schuld te klagen
Te slapen, waar' een wagen,
En vrees'lijk, zoo 'k niet wakker werd',
En iets waar' ongeboet!

Ook leg ik al mijn arbeid,
Mijn zorg en strijd daar neer;
Ik geef mij, mat en moede,
In 's Heilands trouwe hoede;
En zoo 'k dan niet weer wakker werd',
Ben 'k eeuwig bij mijn Heer!

SCHETSEN NAAR HET LEVEN.

DE BERGEN.

N AAR het beekje door de velden huppelt,
—Zilverschijn op 't groene grastapeet,—
Morgendauw van blad en takje druppelt,
's Bloempjes zoete geur u welkom heet;—
Waar de schepping ademt ongedwongen,
Pracht van vorm en kleur u tegenlacht,
't Lied der liefde hoorbaar wordt gezongen
Hem ter eer, Die 't al heeft voortgebracht;—
Waar het teed're zich met 't grootsche mengelt,
En schakeering lief'lijkheden wekt,
Eng'lenhand Natuur haar kransen strengelt,
't Wildste zelfs nog tot volmaking strekt;—
Waar de steen de grasspriet wil gedoogen,
't Teerste kruid bewaard blijft tusschen 't puin,—
Dáár verheft, om 't schouwspel te verhoogen,
't Ontzagwekkend berggevaart' zijn kruin.

Stout verheven boven 't vlak der aarde,
Steig'rend tot in 't diepste hemelblauw,
—Als doorzag 't den omvang zijner waarde,—
Spot het met het lage neev'lengrauw!
Op zijn toppen bouwt de das zijn woning;
't Aad'laarsnest ligt aan zijn steilsten rand;
't Avondwolkje groet het als zijn koning,
Zoekt een schuilplaats in zijn veil'gen wand.

's Morgens, wen de gouden zonnepaarden
't Vlak des hemels komen ingerend,
Is deez' spits steeds 't eerste, dat ze ontwaarden;
't Punt, waar 's drijvers hand ze henen wendt;

En, zich badend in den vollen luister,
Die uit 't Oost haar vroolijk tegenlacht,
Meldt haar glans beneden in het duister
't Eerste wijken van den langen nacht.

En wanneer, ter gulden kim genegen,
Weer de zon aan 't eind der bane draalt,
't Rotsgevaart' ontvangt haar avondzegen,—
Geen penseel, dat dan zijn schoonheid maalt!
Dan omzweeft 't gesteent' een purpergloeien,
Helder, tint'lend als de bos der maagd;
Dieper straks, maar om nog meer te boeien;
Steeds te vroeg door 't nachtkleed weggevaagd!

Bergen, 'k heb u lief! en allerwegen,
Waar ik zij, 'k zend u een stillen groet!
Levenslucht komt van uw kruin mij tegen!
Zielsverrukking beidt mij aan uw voet!
Ja, voorwaar; en wie beschrijft den zegen,
Dien gij 't dal schenkt, daar g' op nederstaart,
Wanneer gij den milden stroom van regen
Zorgvol in uw voorraadschuren gaart—
En dan daag'lijks uit tienduizend monden
Drop bij drop de vrijheid wedergeeft:
Zoodat, wat beneên wordt dor gevonden,
Door een koelen laafdronk weer herleeft?

Heil u, Land! waar heuv'len 't oog bekoren;
Waar de blik op trotsche bergen stuit;
't Murm'lend bronvocht in uw watervoren,
't Zuchtend windje roept uw schoonheid uit!
Ja, schoon zijt ge—meer dan alle streken,
Waar het staal in zwaard'ren kleigrond woelt!
Wat der bergstreek nuttigs mocht ontbreken,
Blijft bij 't grootsche en schoone ongevoeld.

Heil ook u, Volk, tusschen bergen wonend!
Ruimer aâmt ge dan de zoon van 't dal,
Waar de ochtendmist, het zonlicht 'honend,
Spelt, hoe droef de avond wezen zal!
Eert het voorrecht, dat millioenen derven;
Toont u 't vrij genot der bergen waard;
Laat uw kind'ren voelen, dat zij erven
Lustwaranden,—'t puikje dezer aard!
Zuiv'rer dampkring adele uw zinnen;
Grootscher uitzicht wekke in uw gemoed
Lust, om 't schoone en eed'le te beminnen,
Dat u 's hemels gunst verwerven doet.
En 'lijk gindsche spitsen opwaarts steig'ren,
Hoog en hooger, tot in d' ijlste sfeer—
Laat uw geest, getroffen, nimmer weig'ren,
Op te klimmen tot des hemels Heer!
Dient Hem, Volk! vereert Hem door uw leven;
Wijdt Hem gaven, krachten, ijver, moed:—
Door het hoogste ernstig na te streven,
Heiligt gij 't genot van 't aardsche goed!

BIJ DROOGTE.

(REISHERINNERINGEN.)

LIEFELIJKE regen,
Bron van zooveel zegen
Voor ons dierbaar land,
Daal toch tot ons neder;
Want de nood neemt weder
Bij ons d' overhand!

Maanden zijn verlopen
Dat geen knop ging open,
Dat geen grashalm sproot,
Dat geen beek wou vlieten,
Bloem noch blad ontschieten
's Aardrijks dorren schoot.

't Vee zoekt blatend, loeiend,
Vrucht'loos zich vermoeiend,
Naar een druppel vocht.
Wolken, zwaar beladen!
Och, of 't zich verzaden,
Zich eens laven mocht.

Kommer in het harte,
Eet men 't brood der smarte;
d' Arm hangt macht'loos neer;
Vreugde is verdwenen;
Ook de moed vlood henen;—
Ach, erbarm U Heer!

Alles brand en schroeit er,
Tintelt, blaakt en gloeit er;
Alles voelt zich mat!

Mensch en dieren klagen;
Alles schijnt te vragen,
Of ons God vergat!

Moe zijn onze zielen!
Zon en wind vernielen
Daag'lijks tuin en veld,
Telkens blijde teek'nen:
Maar trots al 't bereek'nen
Nog teleurgesteld!

Ook nu weder proppen
Donk're onweerskoppen
In 't verschiët opeen.

Wolken, komt toch nader!
Lieve Hemelvader,
Zend ze naar ons heen!

EEN REGENDAG.

(REISHERINNERINGEN.)

Aarde lag te smachten;
Boom en plant verdorden;
Veld en bosch getuigden,
Hoe de gansche schepping
Zich in angst en smarte
Tot den dood bereidde. —
Koop'ren scheen de hemel,
En 't gebed der aarde
Niet Gods hart te raken.
Zuchtende werd daag'lijks
d' Arbeid aangevangen;
Telkenmaal gekeken,
Of de wind niet omliiep;
Of het rijke Noorden,
Zich niet wild' ontfermen,
En zijn schatten zenden.

Weer was 't nacht geworden:
Held're starren vonkten
In de diepe bogen;
't Teeder licht der mane,
Trillend neergeschoten,
Had de streek herschapen
In een tooverwereld;—
't Was, als spotte 't nachtkleed
Met den nood der scheps'len.
't Gansch gezin, vergaderd
In de ruime kamer
Rond het boek der boeken,
Schikte zich, om plechtig
't Dagwerk te besluiten.

“Kind’reu,”—sprak de vader,
“’k Lees op uw gezichten
“Kommer, angst en zorgen:
“Gij wellicht op ’t mijne.
“Zoude deze toestand
“Ook maar enk’le weken
“Onveranderd blijven,
“Naar mijn best bereek’nen
“Zou dan ’t vee vergaan zijn;
“Alle hoop op voorspoed
“Ons ontnomen wezen,
“En de nood ons dringen,
“Van hier weg te trekken
“Naar gelukk’ger oorden.
“Rondom ons sterft alles;
“Stof is ’t, en niets anders,
“Wat ons is gebleven
“Van den vroeg’reu rijkdom!
“Ach, en onbegrijp’lijk
“Is d’ ellend’ der armen:
“Heden nog vernam ik
“Trouwbare berichten,
“Die mij ’t harte breken,”

“Komt, en laat ons samen,
“Trots den angst der harten,
“Nog eens uitkomst zoeken
“Bij den God des Hemels;
“Nog eens onze zonden
“Hart’lijk Hem bekennen;
“Nog eens samen pleiten
“Op Zijn trouwbelofte,
“Dat Hij Zijne kind’reu
“Nimmer zal begeven.
“Dikwijls toch kwam ’t water
“Reeds tot aan de lippen,
“Maar nooit ging ’t er over.”—

Biddend neergezonken
Lag de vrome kring daar.
Roerend was de bede;
Roerend de belijd'nis
Van 't bedreven onrecht—
En elk woord, dat opging,
Werd verzeld door tranen.
Eén paar lippen spraken,
Maar elk hart bad mede;
En die zielsverzuchting
Uit de binnenkamer
Steeg tot in Gods hemel,
Als een lief'lijk reukwerk!

Daarna sprak de grijsaard:
"Kind'ren, wat den Vader
"Goeddunkt, zie, dat doe Hij!
"Onze bede ligt nu
"Aan des Heeren voeten:
"Laat ons dan gelooven,
"En Hem niet door twijf'ling
"Verder nog onteeren!"

Ieder ging ter ruste.
Slaap besloop de oogen.
Zelfs het bevend harte
Ging geregeld kloppen;
Want de Eng'len waakten
Bij het vrome zestal.

Buiten werd het maanlicht
Tegen 't middernachtsuur
Gaandeweg al bleeker.
Ook de glans der sterren
Scheen allengs te tanen,

Frische morgenkoelte
Had van alle zijden
Wolken saamvergaderd,
En te hoop gedreven.
Rondom, waar de hemel
d' Aarde scheen te raken,
Lagen ze te wachten,
Als een slagreë krijgsheir,
—Vrees'lijk in getale—
Op den wenk des Veldheers.

Langzaam grauwe d' uchtend.
Vader, moeder, kind'ren,
't Gansch gezin ontwaakte.
Hevige beweging
Heerschte er in de harten.
Dikwijls toch tevoren
Had die wolkenmassa
's Morgens daar gelegen;
Dikwijls was de regen
Neergedaald in stroomen;
Doch geen enk'le druppel
Was nog dáár gevallen,
Waar ons zestal zuchtte.
—Ach, waarom is 't harte
Immer toch het bangste,
Als de redding 't naast is?

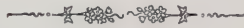
't Wolkenheir verhief zich,
Want de stem des Heeren
Had het sein gegeven.
Dof gerommel kondde,
Dat de Veldheer dáár was,
En de slag begonnen!
't Aardrijk kromp zich samen,
En een diepe huiv'ring
Deed den omtrek beven.

Ook der menschen harte
Bonsde bijna hoorbaar,
En in ieders trekken
Las men hoop en vreeze.

Eensklaps schuift een wolk, uit
't Hart van 't Noord geboren,
Dreigend van gedaante,
Aak'lig zwart van aanzien,
Maar doorploegd bij wijlen
Door de vuur'gste schichten,
In het vlak des hemels!
Als heraut gezonden,
Scheidt zij zich van d' and'ren.
Knett'rend, schett'rend, knallend,
Dreunend, gromm'lend, romm'lend,
't Aangezicht der zonne
Gansch en al verbergend,
Komt zij aangewenteld
Lijnrecht op de plaats af,
Waar het zestal wachtte.

Prachtig was het naad'ren;
Grootscher nog het stilstaan
Boven huis en hoeve.
Onbeschrijf'lijk vrees'lijk
Knalde 't uit den hoogen;
Maar terzelfder stonde
—Als door tooverkrachten—
Opende de hemel:
En het water stroomde,
Gutste, spoelde, plaste
Stuivende en schuimend
Neer op veld en akker,
Neer op huis en hoven,
Neer op halm en kruiden!

Zou ik ooit die ure,
Ooit dien dag vergeten?
Menschen, dieren, planten,
Al wat ademhaalde
Was van vreugde dronken!
O, die dankgebeden,
O, die lofgezangen,
O, die reuk des levens,
Die van d' aarde opsteeg
—God omhoog ter eere—
Waren zielsverrukkend!

HET VOGELNEST.

EEN tijd geleden, toen ik buiten
Te spelen lag in 't jonge gras,
Trok een paar vogels mijne aandacht,
Dat ongewoon druk bezig was.
Ze hupten telkens om mijn voeten,
Verdwenen dan weer keer op keer,—
En ied're maal nam elk een strootje,
En zonder strootje kwam hij weer.
Ik volgde hen,—en vond in 't rietbosch,
Op 't dichtste plekje bij de sloot,
Verborg en beï voor mensch en vogel,
Een kunstig vlechtwerk : loot bij loot
Was er, als 't ware, incengeweven;
Met sterke bandjes vastgehecht;
Met stroo gevoerd : een mandje vormend,
Met dons en vlokjes wol belegd.

Ik dacht: "maar hebben deze diertjes
Het 's nachts dan nog zoo bitter koud?
De voorjaarsnachten zijn zoo luw toch;
Ze slapen in het dichte hout!"
Maar, zie! toen ik na enk'le dagen
Dat wonderplekje weer bezocht,
En zachtjes heenkroop door de rieten,
Opdat ik hen niet storen mocht:
Toen vond 'k mijn vogels gansch veranderd;
De drukte was voorbij, en 't scheen,
Alsof er waarlijk niets te doen was:
Zóó rustig zaten ze bijeen.
De eene, die ik kende als 't wijtje,
Zat in het mandje, als was ze moe;
De and're, 't gaaike, op een takje,
En floot zijn mooisten deun haar toe
Ik wachtte—en, denkt eens, toen ze opstond,
De vleugels rekte, 't snebje streek
Langs 't harde kantje van het nestje,
En ik vlug in het mandje keek,—
Toen zag ik daar vier mooie eitjes,
Blauw, met gespikkeld zwart erdoor;
Zoo lief, zoo rond, zoo glad, alsof ze
Een mensch gedraaid had uit ivoor!
Het wijfje sprong fluks op een takje,
Het gaaike nam haar plaatsje in;
En toen was 't al weer even rustig.
Wel wat te rustig naar mijn zin!
—En daag'lijks kwam ik weer eens kijken,
En sleet er somtijds uren dan;
Maar nooit bespeurde ik verand'ring:
'k Begreep er eind'lijk niets meer van.
Maar eens—het was al lang geleden
Sinds ik het nestje bouwen zag,
—Mij dunkt, iets meer wel dan drie weken—

Kwam ik toevallig op een dag,
Zoo tegen d' ondergang der zonne
Bij 't rietbosch weer; en 'k dacht: "wel kom,
Ik kijk nog eens; misschien word 'k wijzer,
En kom 'k voor niet—wat geef 'k erom!"—
Ik ging; en, had ik 't kunnen droomen?
Wat wonder had hier plaats gehad?
Uit 't nestje stak een viertal bekjes,
En elk een ware nimmerzat.
Ze hadden honger, dat was zichtbaar:
Ze gaapten en piepten al hun best;
En af en toe kwam vaâr of moertje
Teruggevlogen naar het nest
Met vlieg of mugje, tor of wormpje,
Of wel een lekk're kruimel brood,—
En vulden 't een, dan 't ander bekje:
Doch immer bleef de honger groot.
Het schreeuwen duurde tot den avond
En 's morgens vroeg ving 't al weer aan;
Het zoete rusten der drie weken
Kwam nu den ouders duur te staan.
Doch geen der twee scheen 't te verdrieten,
Al was er steeds dezelfde nood:
Ze haalden daag'lijks nieuwen voorraad,
En maakten zoo hun jongen groot.
Snel wiesen z' op; in weinig weken
Geleek elk d' ouders op een haar:
De gladde veertjes, slanke vormpjes,
De held're oogjes—altegaâr
Was 't nestje met de zes bewoners
't Aantrekkelijkste, dat ik ooit zag;
En nimmer werd ik moe van 't kijken:
'k Bezocht mijn diertjes dag na dag.
Ras merkt' ik, hoe de lieve moeder
Van tijd tot tijd het jonge goed

Door blik of wenk zocht in te prenten,
Dat nest'ling vogel worden moet ;
Dat op den duur de zorg den ouders
Te veel wordt; en 't volwassen kind
Zijn eigen krachten moet beproeven,
Opdat het zelf zijn voedsel vind'.—
Zoo werden dan op wenk der oud'ren
De vleugels telkens uitgebreid;
Men zat op 't nest, op 't naaste takje,
En fladderde dra wijd en zijd,
Soms naar omlaag, soms in de hoogte;
Men tuimelde om; viel op zijn rug,
Dan weer op 't kopje—maar kwam immer
Toch weer in 't veilig nest terug.
Ten laatste werd in 't gaan en vliegen
De jongste zelfs volmaakt verklaard:—
Elk, als een proeve zijner knapheid,
Had 's daags tevoor zijn voer gegaard.
Dien morgen kwam ik juist wat vroeger
Dan naar gewoonte in het bosch;
'k Zag, hoe eerst d' ouden, toen de jongen,
—De veertjes glad, de vleugels los—
d' Een tegen d' ander vroolijk taat'rend,
Rondhupten als voor 't laatst om 't nest;
De ouden hadden veel te zeggen,
De kleintjes deden ook hun best.
En toen op eens, de vleugels spannend,
Vloog 't gansch gezin hoog in de lucht,
En zonder schreien, zonder klagen,
Of 't uiten van een enk'len zucht,
Vertrok het jonge goed naar 't Westen;
De ouders zochten 't Oosten op;—
En ik nam het verlaten nestje
En hing het in mijn kamer op.

EENE BEGRAFENIS.

E zwarte wagen kwam daar even weer voorbij
Mijn venster:—zwart, en loom, en traag, en zwaar!
Rouwkoets—zoo heet men hem; lijkwagen—maar
Hoe passend ook de naam, geen aak'liger dan hij!
De dood waart over d' aard sinds tallooze geslachten;
't Graf is behoefte, en begraven laatste plicht;
't Ontzielde hulsel ook woog vriendschoud'ren licht;
Met vreugde werd het treurig, hoog-plechtig werk verricht—
Gevoelloozen, die 't eerst aan lijken rijden dachten!
Een eerbewijs miskennend, door liefdeshand verricht!

De stoet kwam van de kerk, waar scharen henenstroonden
Ten afdoend teeken van de zwaarte van den slag!
Want—zware slag, dat was 't: als dus men heeten mag
Een daad van 's Heeren hand, waarvan wij nimmer droomden.
Een man in volle kracht, geëerd, bemind bij allen;
Een ouderling der kerk, en sieraad van dien stand;
Hoofd van een talrijk kroost, dat leefde uit zijn hand;
Van kring van vrienden ook, door trouw aan hem verpand,
Was op het onverwachtst den dood ten prooi gevallen!—
d' Almacht'ge bindt zich niet aan ons beperkt verstand!

Wel werd er nog beproefd wat kunst vermocht en gaven;
Wel steeg er beê op beê rondom de veege spond:
Vergeefs! des vijands schicht reet een te diepe wond!
Kost'lijk in 's Heeren oog is 't sterven van de braven.
De vrouw was weêuw: God, och, erbarm U harer!
De kind'ren weezen, al verwierp hun hart dien naam!
Ellendig allen, tot berusting onbekwaam;—
Toch wierp hun matte tong geen enkel woord van blaam
Ten hemel op; want nooit, nooit was 't bewustzijn warer
Van Almacht, onder wie zij bukten al te zaâm.

Het lijk kwam in de kerk: een groote was gevallen!
En met het lijk drong oud en jong ten tempel in
Ter uitvaartviering—gansch een schaar! en bij 't begin
Der dienst deed 't orgel zoete en diepe tonen schallen,
Straks met gedempten zang de ziel tot God verheffend,
En luisterend naar 's droeven herders woord,
In d' aanvang helder, maar in snikken dra gesmoord,
Werd menig traan gezien, en meen'ge zucht gehoord!
Gezang en beê en woord drong diep, elk harte treffend,
Waar' 't nooit ook in zijn rust—ach, schijnrust!—nog gestoord!

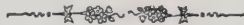
Weer dreunde d' orgeltoon, en sidderden de wanden;
Een heil'ge plechtigheid trok bevend door 't gebouw,
Als mengden hout en steen zich in den somb'ren rouw:
—Dus reikt het medelij d' ontroering steeds de handen!
De zoete tonengalm, het gansch gebouw vervullend;
De weggepinkte traan; het dralen van den voet;
De welgemeende zucht uit deernisvol gemoed;
d' Eerbied'ge blik naar 't lijk ten allerlaatsten groet—
't Was rein harmonisch al, de huivering onthullend,
Die d' aangreep van Gods hand in 't hart verwekken moet.

Dan—hoe het leven ook den dood nabij moog' treden;
Of zelfs zijn kille hand op onze schoud'ren lei;
Hoe eng door 't ijs omkorst,—het leven kampt zich vrij!
Want, zij de Toekomst zwart, wij reek'nen met het Heden!
Wenkt al de grafkuil ginds; hier lacht de glans der zonne!
Valt een der onzen weg; voor ons is 't pad nog lang!
Klinkt onze harp soms dof: ook treurmuziek wekt zang!
Houdt d' ernst van 't oogenblik de blijdschap in bedwang:
Het peinzend stilstaan wordt van grooter vreugd de bronne;
En blijder uren baart der oogenblikken drang!

Is 't wonder dus, dat, nauw ten tempel uitgetreden,
Een lief paar rozenlippen zich plooiden tot een lach?
En met een schalkschen blik een ander om zich zag,
Of iemand steelsgewijs niet naast haar kwam geschreden?

Ja, was het wonder, dat toen, volgens landsgebruiken,
 De gansche mannenstoet zich schaaard' in lange rij—
 Als waar' 't een koningszoon, dien men ter ruste lei,—
 Er lustig werd gekeuveld, gehandeld zelfs erbij;
 En dat—'t is mensch'lijk maar; wat baat 't, het te ontduiken,—
 Van levenden en doôn men wat te veel soms zei?

Zoo kwam op 't kerkhof m' aan: de weg had lang geschenen;
 Want stoffig was het pad; de gloed der zonne heet;
 En schoon er niemand was, die dat den doode weet,
 Was menig stilletjes al uit den stoet verdwenen.
 Ook d' and'ren hadden haast—want wachtten niet de zaken?
 De post sloot daad'lijk; de vergaad'ring was bepaald!
 Doch waartoe dus breedvoerig d' omstandigheên verhaald?
 Wij reek'nen met den tijd, hoe vaak die reek'ning faalt.
 De dooden rusten wel, maar ons past het, te waken,
 Totdat ook onze zon eerlang ter kimme daalt!

REQUIESCAT IN PACE.

ET bruidskleed der Meimaand hing over het bosch,
 En tooide de heuv'len en velden;
 De woudbeek gleed murm'lend door 't donzige mos,
 Om d' aankomst der lente te melden.

Lang hield wel de Wintervorst d' ijzeren hand
 Om 't krimpande aardrijk geslagen;
 Maar 't keurende leven brak dart'lend den band,
 Die d' ijskou van 't Noorden doet dragen.

Het vogelken sprong door de takjes zoo blij;
 Deed 't hout van zijn deuntjes weerklinken;
 Het vlindertje kuste de bloempjes der wei,
 En kwam van hun dauwdrupjen drinken.

De zonne, die gloeiend op d' oosterkim stond,
Van blozende wolkjes omgeven,
Leî al wat zich roerde een psalm in den mond;
En bracht gansch de schepping nieuw leven.

Door Ubbergens bosschige heuvelenrij,
Als in 't mos het viooltjen, verborgen,
Lag 't kerkjen, en blikte over beemden en wei,
Zich badend in gloed van den morgen.

Het torentje rees naar het lommerig dak;
Zijn spits was in 't loover verdwenen.
Wie giste beneden, dat 't hooger nog stak,
En wees naar de hemelen henen?

En rondom dat kerkjen, aanvallig en klein,
In 't hofken van bloeiende zoden,
—Wat rustbed kon ooit wel aantrekk'lijker zijn?—
Lag sluim'rend de assche der dooden.

Geen hand, die ooit acht'loos het bloemeken brak,
Dat 't terpien daar need'rig versierde,
Voor schade beveiligd door 't schuttende dak,
Of rondom de stormwind al gierde.

Hier wijdde onverstoorbare vrede den grond
Ten voorhof der woonsteê van d' Eng'len;
En menig, die hier soms den nagalm verstond
Der zangen, die ginder zich meng'len!

O, zalig, die sluim'rend 't herrijzen hier beidt,
Als d' eeuwige toekomst zal dagen!
Gij levenden, die nog hier neer wordt geleid,
Kondt g' ooit om iets lief'lijkers vragen?

Ginds nadert een troepjen met loom'rige schreên;
't Gelaat staat hun ernstig en droeve;
Zij kiezen het pad naar den godsakker heen:
Daar wacht er een opene groeve.

Een grijsaard, gebogen, treedt achter de baar;
De morgenwind speelt met zijn lokken;
Voor d' oogen des kunst'naars, zoo diep en zoo klaar,
Heeft droefheid een sluier getrokken.

Een dochter wordt heden naast dochter geleid:
Zijn hart dreigt van smart te verstijven—
Een smarte, die niet met de jaren meer slijt;
Die vreugde niet meer kan verdrijven.

Gij, God, weet alleen, waarom hij werd gespaard,
Opdat hij dit leed zou aanschouwen!
Gij weet, waarom alles ontvalt hem op aard—
Ach, leer hem te meer op U bouwen!

Der zaal'ge, wier hulsel hier sluimert voortaan,
Hoe zwaar en hoe lang was haar 't lijden!
Al had zij 't bevel tot verreizen verstaan,
De ziel kon van 't lichaam niet scheiden.

Maar toonbeeld, dat bleef ze, van duldenden zin,
Al sloopten de pijnen haar krachten;
Haar oog staarde hoopvol de zaligheid in,
Al moest op verlossing z' ook wachten!

Zóó worden de gaanden die blijven tot heil:
Hun lijdzaamheid leert ons te dragen;
Z' ontdekken aan 't oog van Gods liefde het peil,
En leeren naar 't eeuw'ge ons vragen!

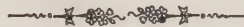
Zij stierf; maar de troost van haar heengaan was groot!
Haast vinden de lieven haar weder;
Want als een der onzen den doodsweg ontsloot,
Dan volgen wij immers gereeder?

De baar stond bij 't graf—maar geen donkere groef
Kon 't stof van zulk eene ontvangen,
Wier sponde, de trouwe haars Heilands tot proef,
Van hemelschen glans was omhangen!

Daarom—toen de kluis, overlaân met festoen,
Al zachtkens een plekjen kwam vinden,
Omsloten haar meien van 't weelderigst groen,
Geplukt door de hand harer vrinden.

Nu rust zij, en sluimert zoo vredig en zacht,
Door teek'nen van leven omgeven!
d' Onsterf'lijkheid houdt bij heur terpjén de wacht,
Wijl Eng'len heur lijksteen omzweven!

Zóó ligt er haar assche op 't veiligst bewaard;
Straks slapen de dierbaren mede!
En ieder, wier stof tot haar stof wordt vergaard,
Die RUST', als zij zelve, IN VREDE!

DE MESTKRUIER.

WART, onaanzienlijk propje,
Haast even breed als lang—
Wat spoort u aan tot werken
En sjouwen levenslang?

Straatveger zonder weerga
In 't gansche rijk der aard,—
Zeg, is uw korte leven
—Een dag of wat—nog waard,

Dat gij het door zoudt zwoegen,
En slaaft uit vrijen wil?
Want nooit zie ik u ledig,
En nimmer zit ge stil!

Gij vliegt en gonst in 't ronde;
Maar vindt gij uwen buit,
Dan is 't eentonig deuntje
Ook oogenblikk'lijk uit;

Dan reppen zich uw pooten;
Dan schraapt g' en harkt—en ras
Ligt achter u een mestkluit
Alsof 't een heuvel was!

En op dien heuvel zit ge,
—Een koning op zijn troon—
Als ware van den arbeid
Dit u het zoetste loon!

Gij kijkt er in de ruimte
Met vluggen, wissen blik;
Berekent wind en zonstand
In korter tijd dan ik;

En—is 't kompas geraadpleegd,
De zuiv're koers bepaald,
Dan een, twee, drie beneden;
Eerst even aâmgehaald;

En dan met d' ernst u eigen,
Door wilskracht aangespoord,
Het sterke lichaam tegen
Den heuvel aangeschoord!

Een stoot, een ruk, en nog een,
Totdat 't gevaarte wijkt!
En nu den weg naar 't nest op!
Ach, hadt ge 't maar bereikt!

Want, zie, hier is een helling!
En kijk, daar gaapt een sloot!
Wel is uw ernst verbazend,
Maar ook 't bezwaar is groot!

Geen nood! of honderd malen
't Plan te mislukken scheen:
Geen mesttor werd ooit moede,
En ooit verdrietig geen!

De helling roll' zijn kogel
Terug van waar hij kwam—
Verwacht niet, dat ooit d' ijver
Van 't dier daardoor verlam!'!

De greppel moog' verijd'len
Den arbeid van een uur—
't Bewerkt in dit insect slechts
Wat olie doet in 't vuur!

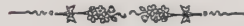
Hij plaatst zich op zijn mestbol;
Kijkt; draait zich tweemaal rond;
Denkt na; en in een oogwenk
Is 't voorlijf op den grond;

De bol weer aangegrepen
Door 't krachtig achterbeen:—
Hij wikt; hij wankt; en rolt er
Vlug als daar straks weer heen!

Steeds kruien en steeds woelen;
Daarbuiten kunt gij niet!
Voor 't werk werdt gij geschapen;
Naar meerder vraagt gij niet!

Merkwaardig, nietig schepsel,
Navolgenswaard zijt gij!
Ja, wees mij tot een voorbeeld,
Dat 'k ook aan 't werk mij wij'!

Voor u is slaven 't eenigst;
Ik heb daarnaast zoo veel!
Och, dat 'k, als gij, mijn plicht deed:
Wat vreugd werd' dan mijn deel!

DE VLINDER.

LINDERTJE, zoo zacht van kleuren,
Rank van leden, fijn van leest,—
Is het enkel uit nieuwsgier'gheid,
Dat je rondvliegt, dartel beest?

Gist'ren zat je in den dop nog:
't Was er gansch niet naar je zin!
't Luikje week, en—wip! daar kwam je
Fijn van vorm de wereld in!

't Zwartje huisje is al vergeten !
't Schijnt, je weet niet eens, hoe trouw
Het den langen, droeven winter
Je beschutte tegen kou !

En nu fladder je, en wipt er
Van de eene bloem op d' aâr !
Zeg, heeft 't leven dan niets ernstigs,
Opgewonden flunderaar ?

Zie toch eens rondom je henen
Nichtje vlieg en tante bij !
Let op mier, op spin en kever :
Vraag, of één ooit ledig zij.

Allen werken, slaven, zwoegen
Van den morgen tot den nacht !
Niemand let op gang of houding;
Niemand geeft om kleederdracht;

Maar mijn vlinder, preutsch en nuffig,
Strijkt de vlerkjes; poetst het lijf;
Bestudeert 't geheim van 't dansen;—
Kust een bloem tot tijdverdrijf.

Schaam je wat, mijn praalmijnheertje !
Ieder heeft zijn werk en plicht:
Gij slechts leeft van enkel bloemgeur,
En uw drank is 't zonnelicht !

Hart'lijk dank, heer donkerkijker !
Dank, mejuffrouw albedil !
Tusschen u, mensch, en mij, vlinder,
Is een hemelsbreed verschil.

Gij moogt zuchten; gij kunt tobben:
't Zware kruis zij u gegund !
't Kopjen onder 't juk te buigen,
Heeft een vlinder nooit gekund !

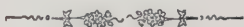
Bijen mogen zich versuffen
In de stiklucht van haar kluis;
Mieren ijv'rig voedsel garen
Voor de stamgenooten thuis;

Vlieg en mug moog' zorgend brommen;
Spin stil kwijnen onder 't leed—
Immer zal men blij zien dart'len,
Fladd'ren al wat vlinder heet!

En voorwaar, wat zou uw tuin zijn,
Veld en weide zonder ons?
Wat de bloem, had ze niets anders
Dan 't baatzuchtig bijgegons?

Niets dan nu en dan een loome
Bromvlieg, die in slaap haar sust,—
Zoo zij niet ook eens uit liefde
Door een vlinder werd gekust?

Niets op aarde is overbodig:
Ook de vlinder weet zijn taak!
Mensch, laat hem het oog u streelen;
't Vlinderspel zij uw vermaak!

M I E R E N I J V E R .

“AKKERS, komt: de vlieg is dood!”—
Riep een mier bij 't morengrauwen.
“Ginder ligt zij in een sloot!
“'k Wist, dat haar dat maal zou rouwen,
“Dat 'k haar gist'ren nemen zag—
“'k Dacht: dat's wis jou laatste dag!”

“Makkers, komt! wat talm je dan?
“Heb je slaap nog, luie rekels?
“’t Bijtje gonst al wat ze kan!
“Hoort, hoe zingen reeds de krekels!
“Komt, voordat een and’re groep
“Van het lekk’re hapje snoep’!”

Daar krioelt het over ’t veld:
Sloot en rots en berg ging ’t over.
Ieder miertje scheen een held,
Onbevreesd, stout als een roover!
Slechts een oogenblik—en daar
Lag de prooi, dik, rond en zwaar!

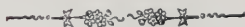
“Komt nu, makkers, aan den slag!”
Riep de wakk’re gids;—“wat draal je?
“Zij is warm nog! ied’re dag
“Brengt ons niet zoo’n hapje!—maal je!
“Zouden wij hier blijven staan,
“Tot ze koud is?—Pakt haar aan!”

“Hier dien achterpoot—knauwt af!
“Daar dat voorbeen—sleept het weg maar!
“Neemt den kop! komt, weest niet laf!
“Voort met jullie vracht!—en zegt maar,
“Dat wij komen met de rest.
“Makkers, ieder doe zijn best!”

Negen sukkelden er heen:
Drie met ’t kopstuk, zes met pooten.
Zeven bleven; maar het scheen,
Of men over gindsche slooten
’t Dikke lijf niet brengen zou,
Ondanks ’t hijschen en gesjouw.

Daar klinkt plots'ling weer een stem:
"Haalt den reus! 't is ons te machtig!
"Haalt hem! want gewis als hem
"Zag men nooit een mier zóó krachtig."
—Boden renden, en weldra
Was de reus bij 't lijk;—hoera!

Nu aan 't werk: de reus van voor
Met den snuit vast in 't kadaver;
En van d' and're zeven, hoor,
Weerde er zich niet één ooit braver!
Ja, van ijver dol en stomp,
Zaten drie zelfs op den romp!

KIKKERS IN HET VOORJAAR.

LLENDIGE kikkers, groen kwakergebroed,
Zegt mij, met wat recht spring je rond om mijn voet?
In velden en wegen, in bosch en in laan,
Waar of ik ook ga, gaapt een kikker mij aan.

Dat hupt en dat springt, dat krioelt er dooreen,
D' een kleiner dan d' aâr, en volwassen geen een.
Dat kijkt er met puilende oogen mij aan;
Dat snatert een kwik-kwak, als kon ik 't verstaan.

Dat raast en dat schatert, als waar' het een ambt;
Dat houdt zich bij 't naad'ren eens menschen vergramd!
Dat joelt er in 't veld, en dat galmt bij mijn raam—
Niet kikker bij kikker, maar troepen tezaam.

Vertelt me toch, voddën, waar meen je te zijn?
In Frankrijk misschien, waar het geldt voor heel fijn,
Een kikkerbout somtijds op tafel te zien,
En kikkers den gasten als toespijs te biën?

Of in Holland wellicht, waar je graag wordt gezien,
Opdat elke ooievaar toch maar een tien,
Minstens tien ied'ren avond er vangen zou,
Om ze eerlijk te deelen met kind'ren en vrouw?

Verstaat het, brutaaltjes, je zijt aan de Kaap,
Waar elkeen je schuwt, even goed als een aap;
Geen enkel hart slaat, dat een kikker bemint,
Maar kwakers de schrik zijn van menschen en kind!

En waar' onze streek nog met poelen versierd,
Dan waar' 't te vergeven, o lastig gediert'.
Maar wat doe je hier in ons waterloos land,
Waar 't vel je haast barst, als de zon erop brandt?

Je hupt hier door 't veld; en, hoe heeter de zon,
Des te schrikk'lijker schreeuw je van verlangst naar een bron;
Tot je eind'lijk, amechtig van 't joelend geklep,
Een menschenvoet houdt voor een reigersneb.

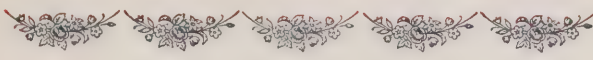
Vertrekt, aak'lig goed, want je zijt hier verdwaald!
Je hebt nauwelijks geest dat je ademhaalt.
Vertrekt naar de streken van poelen en plas,
En kwaakt daar je keel schor bij 't uilengekras.

KINDERGEDICHTEN.

NATUURWONDEREN.

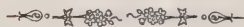
TERREN ver, en sterren hoog
Blikk'ren, flikk'ren mij in 't oog;
Sterren groot, en sterren klein:—
Ach, wat zou een ster toch zijn?

Lieve bloempjes, rood en blauw,
Pralende met druppels dauw,
—Diamanten in de zon:—
Ach, wie die toch maken kon!

Korrels zand oneindig veel,
Zwart en bruin en wit en geel,
'k Heb met u gespeeld; maar 'k gis
Toch niet, wat zoo'n korrel is.

Zoeken, denken heen en weer
Kan de mensch; doch nimmermeer
Vindt hij, naar Gods wijs besluit,
Eén der scheppingsraads'len uit.

Sterren, bloemen, korrels zand,
Zijn de wond'ren van Gods hand!
't Scherpste menschelijk verstand
Schept noch bloem, noch korrel zand.

KINDERLIJKE STRIJD.

“ K ben een vreemd'ling,”—
Zoo zegt men mij;
Maar wie toch ter wereld
Verklaart het mij!

“Arm zijn we en ellendig”—
Zoo vertelt men mij;
Maar mij is 't een raadsel!
Wie ontvouwt het mij?

“We zijn allen op reize”—
Zoo praat men mij;
“En noemen niets 't onze”—
Hoe vreemd klinkt 't mij!

“Deez' aard is een klaaghuis”—
Dus spreekt men met mij;
“Waar 't menschedom in jammert”—
En ik ben zoo blij!

'k Heb zusjes en broertjes
En vrienden aan mijn zij;
En dierbare ouders
Die zorgen voor mij.

En men noemt mij een vreemd'ling,—
Een gelukk'ge als mij?
Ach, of men mij uitlei,
Hoe dat dan toch zij!

'k Heb voedsel en kleeding,
Een huis nog daarbij;
En men noemt mij een arme,—
Een rijke als mij?

Den heelen dag speel ik;
Daarna rust ik blij!
En men zegt, dat 'k op reis ben—
Hoe dwaas schijnt het mij!

Ik dans met mijn zusjes,
Mijn broertjes erbij;
En d' aarde is een klaaghuis?—
Gewis niet voor mij!

Ik zing met mijn vriendjes,
En geen, die 't ooit zei,
Dat hij lust had in jamm'ren—
En waarom dan gij?

Lief kind, wees gelukkig,
En vragen vermij'.
Verheug u in 't leven;
Blijf toch vroolijk en blij!

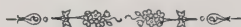
De bloemen, ze groeien
Rondom aan uw zij;
Ach, wie kan ze plukken
Zoo gemakk'lijk als gij?

Denk niet aan de toekomst;
Gij zijt jong nog en vrij!
Het zien uwer vreugde
Maakt gelukkig ook mij.

Geniet vrij uw leven;
Al het kwade vermij':
Uit den hoogen bewaakt u
Een Engelenrij.

En komen de zorgen,
Waarvan men u zei,—
Schik u stil in de smarte:
Blijf in droefheid nog blij!

Weet, God in den hemel
Wijkt nooit van uw zij!
Geen mensch ooit zoo vriend'lijk,
Geen trouwer dan Hij!

KINDERLIJKE SMART.

LEF kind, wat doet er die traan in uw oog,
Die pijnlijke trek om uw mond,
Dat rimpeltje boven uw wenkbrauwboog?
Hoe staart gij zoo droef naar den grond?

En lacht dan de zon boven 't hoofdje u niet;
En koozelt het windje niet zacht
Elk bloemetje, dat g' op de velden ziet?
Is 't niet, of elk knopje er lacht?

En hoort gij den vogel niet ginds in het bosch,
Hoe blij hij er zingt zijn lied?
En huppen de krekeltjes niet door het mos?
Is alles niet vreugd, wat gij ziet?

En fladdert de zwaluw niet boven u rond?
En gonst rondom u niet de bij?
En zegt u zelfs 't miertje niet daar op den grond,
Hoe lustig 't zich voelt en hoe blij?

En hebt gij geen moeder, zoo vriendlijk en zacht;
Geen vader, zoo goed en zoo trouw?
Geen zusje of broertje, dat thuis op u wacht,
Wijl 't graag met u spelen wou?

En hebt gij geen meester, die daag'lijks u leert,
Wat edel en schoon is en rein;
Wiens deeg'lijke leiding uw kennis vermeert,
Om later gelukkig te zijn?

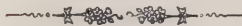
En leeft er niet Eén in den hemel, Die teer
Voor u zorgt, u geleidt en behoedt;
En zendt Hij niet daag'lijks een engeltje neer,
Dat uw gangen bewaken moet?

En bij al dat goed zoudt gij pruilen, lief kind?
Zou dat niet ondankbaarheid zijn?
Wees vroolijk; want elk is u vriend'lijk gezind,
En uw droefheid doet anderen pijn!

Want de wellende traan in het kinderoog
Is als wolken in 't heldere blauw;
Als een floers voor de starren, die schitt'ren omhoog;
Als de regen bij winterkou!

Aan den leeftijd des kinds past een zonnig gelaat,
Hel stralend met vroolijken lach;
Een blik en een woord, dat de vreugde verraad,
Waar d' onschuld in leven mag.

Wees dus vroolijk, lief kind! en geniet al het goed,
Dat uw Vader omhoog u bereidt!
En bederf niet uw jeugd door een somber gemoed;
Maar geniet 's levens lief'lijksten tijd!

VROOMHEID DER JEUGD.

GOD te minnen is het leven;
Hem te haten is de dood.
God te zoeken leidt tot vreugde;
Hem te vlieden brengt in nood.

Godsdienst slechts geeft ware vreugde;
Zondedienst baart niets dan smart.
God bemint al wie Hem vreezen,
En woont graag in 't kinderhart.

God te dienen valt niet moeilijk,
Want Zijn juk is immer zacht!
Vroeg beginnen is het beste:
't Jeugdig hart heeft frissche kracht.

Gaarne, gaarne wil 'k mij wijden
Aan den Heer; want Hij is 't waard!
Hem wil ik het meest beminnen,
Meer dan alles hier op aard!

HET BEDELAARTJE.

SCHUCHTER slentert langs de huizen
't Arme kindje, en bedelt brood;
Bloote voetjes, maag're wangen
Spreken van zijn bitt'ren nood!
Vader dood, en moeder weken
Reeds op 't ziekbed uitgestrekt...
't Kind schreit 's avonds zich ter ruste,
Tot de honger 't 's morgens wekt.

Angstig klopt hij aan de deuren:
Ach, hij deed het nimmer nog!
Waarom valt aan 't eerlijk harte
't Bedelen zoo moeilijk toch?
Hoor, hoe lang 't duurt, eer het woordje
Over 't bevend lipje komt;
Maar de holle oogen smeecken,
Al is 't tongetje ook verstomd!

Menschen, menschen hebt erbarming!
Stuurt het arme schaap niet heen!
Geeft meer dan hij u durft vragen:
God loon 't u!—och, zegt niet neen!
Gij hebt voedsel, gij hebt kleeding,
Alles waar uw hart om vraagt:
Weest dan goed voor 't bedelaartje,
Dat zijn leed en nood u klaagt!

Ginder in de warme kamer,
Spelend aan het raamkozijn,
Gluurt een vroolijk krullekopje
Door de mazen van 't gordijn.
Leven straalt er uit haar oogjes;
Blijdschap gloeit op ied're wang;
't Hartje trilt van lust en liefde
En het tongetje van zang!

“Moeder,”—roept ze,—“zie dat kindje!
“Blootsvoets loopt het in de kou!
“Kijk, hoe tuurt het hier naar 't venster—
“Of het wel wat vragen wou?
“Ach, en alles aan hem bibbert;
“Zou hij ziek zijn?—zeg eens, Ma,
“Mag ik het hem even vragen?”—
“‘Ga, mijn lieve kleine, ga!’”

Haastig gaat de voordeur open ;
't Knaapje staat dra in den gang ;
Komt verlegen in de kamer ;
Durft haast niet : hij is zoo bang !
Maar de kleine laat hem eten ;
Brengt nog meer aan, en nog meer !
"Dit's voor u; dat's voor uw moeder,"—
Zegt ze,—"en kom morgen weer !"

Ongemerkt uit 's hemels bogen
Ziet een reine engel teer
Op het arme bedelaartje
En het lieve meisje neer.
En hij spreidt zijn macht'g'e vleugels,
En stijgt op tot voor Gods troon;
Meldt den nood van 't arme knaapje,
Vraagt voor 't lieve meisje loon.

's Nachts treedt hij het schamel huiskén
In, waar d' arme moeder leed:
Krachten brengt hij en genezing,
Dat ze pijn en smart vergeet;—
Dat ze met een dankbaar harte
's Morgens vroeg weer op kan staan,
En met al den lust van vroeger
Voor haar kind aan 't werk kan gaan !

En toen 't daglicht aan wou breken,
Stond diezelfde engel weer
Bij het bed van 't krulliekopje,
En zag vriend'lijk op haar neer.
En zij droomde van den hemel,
En ze zag zichzelf daar !
—Zachter dan ooit werd ze wakker:
Alles was zoo blij in haar !

WAT WILT GE WORDEN?

IEVE jongens, laat m' u vragen:

Weet g' al, wat gij worden wilt?
Of doorleeft gij uwe dagen
Zonder plan?—dat 's tijd verspild!

Zegt mij eens, wat is uw keuze?
't Beste is, dat ge vroeg dat weet;
Kiest toch jong u tot een leuze:
'k Maak voor 't leven mij gereed!

Zegt niet, dat de tijd 't moet leeren,
Wat er uit u groeien zal!
Velen, die den tijd zóó eeren
Worden eind'lijk niemendal!

Wilt vroegtijdig reeds besluiten:
Tien, twaalf jaar is oud genoeg!
Wie wat worden wil, mijn guiten,
Maakt zijn plannen nooit te vroeg!

Heel de wereld ligt u open;
Kiest maar!—namen bij de vleet!
't Schaadt niet, hoe g' uzelf wilt doopen!
Zoekt slechts, tot g' uw roeping weet!

Schrijver, predikant, professor,
Prokureur, of advokaat,
Consul, magistraat, of doctor,
Scheepskaptein, matroos, soldaat,

Architect, of kastenmaker,
Wever, verver, metselaar,
Organist, of glazenmaker,
Winkelier, of makelaar,

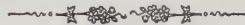
Dichter, schilder, staatsminister,
Zendeling in 't heidenland:—
Jongens, hier hebt gij 't register!
Niemand legt u aan den band.

Kiest voor eens, maar ook voor immer;
Wijdt u aan uw werk met vlijt;
Uw besluit berouwe u nimmer
Zoolang g' and'ren nuttig zijt!

Knapen, moog' God u bewaren
Voor 't verkwisten van uw tijd!
Wilt den schat der wijsheid gâren,
Die rondom u ligt gespreid.

Hulp komt dagelijks van Boven,
Als met ernst g' uw plicht betracht;
Jongens, wilt toch vast gelooven:
Door God heb 'k tot alles kracht!

Streeft omhoog; maar bidt om leiding;
Werkt; wordt groot: 't is u gegund!
Toont, hoe ver, door ernst en wijding,
Ge 't met God wel brengen kunt.

'S MORGENS.

IJ 't rijzen van de gouden zon,
Wanneer Natuur ontwaakt,
En 't frissche morgenwindje zacht
Den top der boomen raakt;

Als elke bloem haar kelk ontsluit,
En 't teeder, groene blad
Zijn mondjes opent voor den dauw
En drinkt het zilv'ren nat;

Dan stijgt de leeuw'rik uit zijn nest
In 't dichte, lage riet,
Vliegt 't helder zonlicht tegemoet,
Tot men hem niet meer ziet!

En daar, als aan des Hemels poort,
Zich badend in het licht,
Brengt hij zijn Schepper hulde en dank:
Des vogels zoetste plicht.

Zijn lied klinkt door 't onmeet'lijk ruim,
Alsof een engel zong!—
Ach, hadd' ook ik eens leeuw'riks stem,
Eens vogels losse tong!

Ach, steeg ook ik eens op van d' aard,
Diep in des hemels blauw,
Op vleug'len, schitt'rend in Gods licht
Van paarden morgendauw!

Hoe blijde klonk dan ook mijn lied!
Nu klinkt het droef en bang;
Maar God, niet waar, Gij neemt het aan,
Als waar' het voog'lenzang?

NESTJES BOUWEN.

EGT eens, lieve, kleine vogels,
Waar hebt gij uw kunst geleerd?
Zegt, met wat bekwamen meester
Hebt gij jaren lang verkeerdt,
Dat gij hier in twee, drie dagen
Zulk een nestje bouwen kunt;
Dat ge schikt, en bindt, en strengelt
Enkel met uw snavelpunt?
Wie wees u, hoe gij het mandje
Zacht met pluimpjes voeren zoudt,
Dat de kleintjes warmpjes liggen;
Zich niet schaven aan het hout?

“Beste jongen, kunst en kennis
Brengt de vogel mee uit 't ei;
Onder ons is geen, die d' ander
Iets van dit geheim ooit zei!
Geen, die ooit eens bij zijn bureu
Stilletjes een kijkje nam;
Die van ouders of van vrienden
Ooit een wenk of raad bekwam!
Onze Schepper, Die met wijsheid
't Al bestuurt, heeft liefderijk
Deze kunst ons ingeschapen,
Zijner trouwe zorg ten blijk!”

Vogeltjes, och, gij begrijpt niet,
Wat de goede God u gaf!
Ik zit daag'lijks op de schoolbank,
Tel mijn sommen op en af;
Lees en schrijf om knap te worden,
Half maar uit liefhebberij!
En gij, lieve, kleine vogels,
Kruipt volmaakt al uit het ei!

“Knaapje, wees toch niet ondankbaar!
Wij zijn groot in één jaar tijd;
Gij in twintig, of soms meer nog:
Denk eens, wat een onderscheid!
Wil uw tijd getrouw besteden
Aan 't vervullen van uw plicht:
't Moeielijkste werk van heden
Valt u later zeker licht!”

T W E E B L O E M E N .

WEE bloemen stonden er op 't veld,
Een gele en een roode:
De gele bloem was op eer gesteld;
De roode schuchter en bloode.

De gele hief zich fier omhoog;
Gebogen stond er de roode.
Op 't geeltje wel vaak een vlinder vloog,
Maar 't bijtje had 't roodje van noode.

De gele bloem van trotsch van zin;
Verachte de krielende diertjes;
Maar 't roodje stond tusschen grassprietjes in,
En vrijde er met de miertjes.

De gele ontvouwde haar blaârtjes wijd,
En glansde in den gloed van den morgen;
Maar nooit werd de roode tot pralen verleid:
Schuw hield ze haar hartje verborgen.

Eens liep er een meisje al spelend door 't gras.
Zoo lief, zoo aanvallig en blijde:
Of 't keuze wellicht of toeval wel was,—
Haar weg langs de bloemetjes leidde.

De gele wandelt zij preutsch voorbij;
Het roodje, dat heeft haar getrokken!
En glimlachend bukt zij zich even terzij,
En hecht 't in de donkere lokken.

En 's avonds, toen 't zonnetje onderging,
De kudde naar stal kwam geschreden,
Toen heeft—hoort wat loon 't trotsche geeltje ontving!—
Een voet haar onachtzaam vertreden.

Daarom spiegel u aan deez' bloemen, mijn kind!
Elk plukt hier de vrucht van zijn daden:
De need'rigen worden door elkeen bemind,
De trotschen met schand' overladen.

G R O O T E N K L E I N .

ANNEER gij spreekt van klein of groot,
Zoo moet gij wel verstaan,
Dat niemand u begrijpt, tenzij
Gij geeft een maatstaf aan.

Van groot te spreken gaat niet aan,
Dan als gij vergelijkt;
Ook klein wordt iets alleen genoemd,
Zoo 't and're grooter blijkt.

Een kat is klein wel naast een paard,
Maar groot bij rat of muis;
Een mierenhoop bij molshoop groot,
Maar klein weer bij een huis.

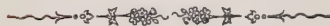
Zoo is ook onze toren hoog—
Maar wat bij gindschen berg?
En ook die berg daar is al weer
Bij and're haast een dwerg!

Ook kan men wel naar 't lichaam klein,
Maar groot van ziele zijn,
Als eens de jong'ling David bij
Den reuzen-Filistijn.

Doch ook dat groot zijn van gemoed
Is naardat men 't beziet;
En menigeen, die groot zich denkt,
Is 't toch in waarheid niet.

Dat Groot, dat is een wonderding,
En 't Klein al even mal;
Men weet somtijds niet van de twee
Wat of men kiezen zal.

Want wat de wereld groot wel noemt,
Noemt God gewoonlijk klein;
De bijbel maant tot kleinheid aan,
Om groot te kunnen zijn.

HOE HEET GE?

LAUW bloemetje, schuilend in 't hooge gras,
Langs 't murmelend stroompje, hoe heet ge?
Zeg, wilt ge niet in mijn tuintje staan,
In 't groote perk bij de middenlaan?
Daar is het veel prettiger, weet ge!

Mijn naam, lief kind, is Vergeet-mij-niet;
Ik groei maar alleen langs de stroompjes.
In tuintjes sta ik veel liever niet!
't Is hier zoo koel tusschen 't hooge riet,
Bij de schaduwrijke boompjes!

En weet ge, waarom mijn naam zoo is?
Ik heb een heel raar natuurtje!
Wanneer een knaapje mij spelende breekt,
En lachend een meisje op 't borstje steekt,
Vergeet ze hem nooit meer een uurtje!

Maar heel haar lange leven door,
Hoe ver zij ook zijn gescheiden,
Denkt zij aan het knaapje, en heeft hem lief!
Dit bloempje, mijn kind, is een hartjesdief,
Al groeit 't hier zoo stil en bescheiden!

SPELEN.

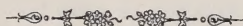

EN bal en een tol,
Een tol en een bal,
Wat is er, dat mijn pret nog verhoogen zal?
Ik dans en ik spring;
Ik huppel en zing;
Met tol en met bal nooit mijn vreugde verging!

Mijn bal is mijn vriend,
En mijn tol is mijn maat—
Wie is er, die 't spel met die twee niet verstaat?
Mijn tol—zie, hoe statig!
Mijn bal—zie, hoe vlug!
Dáár loopt hij; hier vliegt hij; nu heen, dan terug!

Op school bij mijn boeken
Ben 'k altijd present;
Maar 's middags in 't veld ben ik even attent.
'k Wil werken en spelen;
Mijn best doen, waar 'k kan;
Dan word ik gewis nog eens een groot man.

Snor, brom toch, mijn tol!
En gij, bal, rol gezwind!
Vertelt aan mijn makkers, hoe lief ik u vind!
Nooit ende mijn jonkheid,
En ver blijv' de tijd,
Dat 'k balspel en toilen verachtend vermijd!

I N M I J N T U I N T J E .

ADER, zie dit tuintje
Maakte Herman mij.
d' Aanleg is mijn eigen;
O, ik ben zoo blij!

Herman deed maar 't spitwerk;
Ik pootte elke plant;
Ik zaaide ied'ren korrel
Met mijn eigen hand!

Ik breng ied'ren avond,
Als de zon verzinkt,
Water in mijn gieter,—
En elk bloempje drinkt.

Ik kom ied'ren morgen
Met een schoffel hier,
En verniel het onkruid
Met het grootst plezier.

Ik kom elken middag,
Louter om al 't schoon
Rustig te bewond'ren:
Kijk, dat is mijn loon!

Soms komt moeder met mij,
Soms ook Herman mee;
En dan wijs 'k er hem op,
Hoeveel goed hij deê!

Zie toch, lieve vader,
Zie die bloempjes aan:
Blauw en geel en purper;
Zie, hoe fier ze staan!

In den grooten tuin was
Nooit één bloem zóó schoon.
Vader, is die pracht op
't Eigen werk de kroon?

Kind, gij hebt 't geraden:
Pracht vindt g' overal,
Maar een eigen schepping
Overtreft het al!

Pas trouw op uw tuintje;
Kweek elk bloempje erin—
Dat verschaft u vreugde,
En is naar mijn zin!

Prinzipien

Lehrbuch